# Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

# THE ORTHODOX OBSERVER

Rev. Con. Skedros
99 South 15th East
Salt Lake 5, Utah

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ


| | Σελὶς |
|---|---|
| ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ('Εγκύκλιος) .. Σεβ. 'Αρχιεπ. κ. Μιχαὴλ | 259 |
| Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΤΗΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ 'Υπὸ Βασιλείου Γ. Βασιλειάδου, Δ.Ο.Θ. | 260 |
| Η ΠΡΩΤΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΕΝ ΤΗ ΟΡΘΟΔΟΞΩ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΑΣ .. 'Υπὸ Γερμανοῦ Πολυζωΐδη, 'Επισκ. Νύσσης | 261 |
| ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ — ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ 'Υπὸ Φιλίππου Δ. 'Εμμανουὴλ | 263 |
| ΘΥΣΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΙΣ 'Υπὸ τοῦ Θεοφιλ. 'Επισκόπου Τροπαίου κ. Πολυεύκτου | 265 |
| ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ 'Υπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μελίτης κ. 'Ιακώβου | 266 |
| THE PATRIARCHAL THEOLOGICAL SCHOOL OF HALKI By John E. Rexine | 267 |
| ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΤΟΥ «ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΟΥ» 'Υπὸ 'Εμμανουὴλ Χατζημανουὴλ | 268 |
| ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ('Ημέρα Εὐχαριστιῶν — Μετὰ τὴν 13ην Κληρικολαϊκὴν—Πασχαλεία — 'Η "Αφιξις τοῦ "Ελληνος Πρωθυπουργοῦ — 'Η 'Ημέρα τῆς 'Ακαδημίας) ..... | 269 |
| ΤΑ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ 'Υπὸ Πρεσβ. Δ. Ν. Τριανταφύλλη | 270 |
| THE PROPHETIC ROLE OF THE PRIEST By Rev. Joseph G. Vasiliou | 271 |
| WHAT ORTHODOXY MEANS TO ME (A Personal View) ..... | 273 |
| STANDING ON THE SIDELINES ..... By Rev. A. Coniaris | 274 |
| BOOKS AND YOU ..... Rev. T. D. Andrews, Editor | 275 |
| THE RELIGIOUS NEWS OBSERVER Rev.D. J. Constantelos, Editor | 276 |
| ΝΕΑ «ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΟΥ» ('Ιερὰ 'Αρχιεπισκοπὴ — Θεολογικὴ Σχολὴ — Β' 'Επισκοπικὴ Περιφέρεια — 'Εκκλησία 'Ελλάδος) ..... | 277 |


### 8 Νοεμβρίου

Τῶν οὐρανίων ἀρχηγοὶ καὶ πρωτοστάται, τῶν ὑψηθρόνων καὶ φρικτῶν τῆς θείας δόξης, Μιχαήλ, Γαβριὴλ ἀρχιστράτηγοι, σὺν πᾶσι τοῖς ἀσωμάτοις, ὧ Λειτουργοί, Δεσπότου ὑπὲρ τοῦ κόσμου διὰ παντὸς πρεσβεύοντες, αἰτήσασθε τὴν ἄφεσιν τῶν ἐπταισμένων ἡμῖν, καὶ ἔλεος καὶ χάριν εὑρεῖν ἐν ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως.

'Από τὸν ὄρθρο τῆς Συνάξεως Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ

ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΕΤΟΣ ΚΒ'. ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ—NOVEMBER, 1956 ΑΡΙΘΜΟΣ 440

# United Nations Children's Fund (UNICEF) Rehabilitates Handicapped Greek Children

Her name is Maria. Her home, Kalipefki — a village near fabled Mt. Olympus, in Greece. Some months ago Maria was stricken with polio, perhaps never to walk again except for the concern of the Greek Government and the United Nations Children's Fund (UNICEF).

• Because many thousands have been handicapped by war, polio, tuberculosis and other diseases, Greece has set up a rehabilitation center at Voula near Athens on the Aegean coast. Here, some 300 children receive medical, educational and vocational care, largely free. Here, too, critically needed nurses and doctors take specialized training through a program set up with World Health Organization aid.

• UNICEF assistance ranges from jeeps to orthopedic surgical apparatus from Braille equipment to workshop supplies for teaching youngsters a trade. Besides Voula, UNICEF has helped Greece expand rehabilitation facilities for children at five other hospitals and clinics as well.

• You can gain more information about the wonderful work of UNICEF for the handicapped children of the world by asking for the film "Three of Your Children." This film, which is to be released in the very near future, tells the story of UNICEF programs in Greece, in the Philippines and in Africa.

## ANNOUNCEMENT

The office of "Missing Heirs" of Theodore W. Roth, 11 West 42nd Street, New York 36, N. Y., is in search of the following persons who are entitled to about $20,000.00 inheritance left by the late PANAGIOTE CAVALERO or PANAGIOTE STAMATIOU KANIA, born in Smyrna, Turkey, or in New Carlovassi, Samos.

ANNA CAVALERO, born 1887 in Smyrna, Turkey
MARY CAVALERO, daughter, born 1914 in Smyrna, Turkey
CATHERINE CAVALERO, born 1916 in Smyrna, Turkey
JOHN CAVALERO, born 1919 in Smyrna, Turkey

If you have any information concerning the above persons please contact the "Orthodox Observer," Garrison, N. Y.


# OBSERVER

Established 1934

Vol. XXII November 1956 No. 440

*A monthly record of the news, the work and the thought of the Greek Orthodox Church in America, published under the auspices of the Greek Archdiocese.*

•

EDITOR:
EMM. HATZIEMMANUEL

•

THE ORTHODOX OBSERVER is published monthly by the Greek Archdiocese Publications Association, at Garrison, N. Y.

"Reentered as second class matter May 21, 1953, at the Post Office at Garrison, N. Y., under the Act of March 3, 1879."

SUBSCRIPTIONS in the United States: For one year $3.00 — for two years $5.00.

Other Countries $3.50 per year.
25 Cents a copy.

•

Contributions and News deadline for THE ORTHODOX OBSERVER is the 10th day of the month for issue dated the following month.

•

CHANGE OF ADDRESS AND RENEWAL ORDERS are to be sent to: Orthodox Observer, St. Basil's Academy, Garrison, N. Y.; or: Greek Archdiocese, 10 East 79th Street, New York, N. Y.

Please allow one month for change of address and renewal orders to become effective.

To insure accuracy of changes of address, please include present address together with your new address.

# ΑΝΤΙ ΚΥΡΙΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

5 Νοεμβρίου 1956

Παντὶ τῷ πληρώματι
τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας,

Τέκνα μου ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ὁ διεθνὴς ὁρίζων θολοῦται καὶ πάλιν ἐπικινδύνως. Νέφη πολέμου τὸν συσκοτίζουν. Εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Μέσην Ἀνατολὴν ἤδη ἐξέσπασεν ἡ καταιγὶς τοῦ βροτολοιγοῦ πολέμου. Εἰς πολλὰς χιλιάδας ἤδη ἀνέρχονται τὰ θύματά του. Ὁλόκληραι χῶραι, ἀλλὰ καὶ γενικῶς ὁ κόσμος ὁλόκληρος, διατελοῦν ἐν ἀγωνίᾳ. Ἐνθυμοῦνται τὰς φρικτὰς δοκιμασίας τῶν δύο παγκοσμίων πολέμων καὶ ἀναλογίζονται πλήρεις τρόμου καὶ φρίκης, τὰς συνεπείας τὰς ὁποίας θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τρίτος παγκόσμιος πόλεμος.

Τὸ καθῆκον παντὸς Χριστιανοῦ κατὰ τὰς στιγμὰς αὐτὰς εἶναι ὅπως συχνότερον καὶ ἐντατικώτερον καταφεύγῃ εἰς τὴν προσευχήν. Μεγαλωστὶ μεγάλη καὶ ἀνυπέρβλητος εἰς δύναμιν εἶναι ἡ θεία προσευχή. Ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅμως, ὅπως γίνηται, πρῶτον μετὰ πίστεως, καὶ δεύτερον ἐν μετανοίᾳ καὶ συντριβῇ.

Πρέπει νὰ πιστεύωμεν εἰς τὴν παντοδυναμίαν τῆς προσευχῆς, ὅπως πιστεύομεν εἰς τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ. Οὐδὲν τὸ ἀδύνατον εἰς τὸν Παντοδύναμον Κύριον ἡμῶν, οὐδὲν τὸ ἀδύνατον καὶ εἰς τὴν πιστεύουσαν προσευχήν. «Πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι».

Ναί, οὐδὲν τὸ ἀδύνατον εἰς τὴν προσευχὴν τοῦ πιστεύοντος ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ ἀποδεικνύοντος τὴν πίστιν του πρό πάντων διὰ τῆς μετανοίας. Δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς ἀφ' ἑνὸς νὰ ἁμαρτάνῃ καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ προσεύχηται. Δὲν ἀποτελεῖ προσευχὴν ἡ καταφυγή μας ἀφ' ἑνὸς εἰς τοῦ Θεοῦ τὴν εὐσπλαγχνίαν, καὶ ἡ ἐμμονή μας ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν παθῶν μας τῶν σαρκικῶν καὶ ψυχικῶν. Τοιαύτη δῆθεν προσευχὴ ἀποτελεῖ βλασφημίαν.

Ἀκούσατε, ἀγαπητοί μου, τί λέγει τοῦ Θεοῦ τὸ Πνεῦμα ἐν τῇ Σοφίᾳ Σειράχ: «...οὕτως ἄνθρωπος νηστεύων ἐπὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, καὶ πάλιν πορευόμενος καὶ τὰ αὐτὰ ποιῶν· τῆς προσευχῆς αὐτοῦ τίς εἰσακούσεται, καὶ τί ὠφέλησεν ἐν τῷ ταπεινωθῆναι αὐτόν;»

Δὲν θὰ ἔπρεπε κατὰ τὰς ἡμέρας, ἰδίως, αὐτὰς τῆς νέας παγκοσμίου κρίσεως νὰ ἔχωμεν κατὰ νοῦν, καὶ δὴ καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν, ἀδιαλείπτως, τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καθ' ὃν χρόνον προσευχόμεθα; «ἄνθρωπος νηστεύων ἐπὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ καὶ πάλιν πορευόμενος καὶ τὰ αὐτὰ ποιῶν· τῆς προσευχῆς αὐτοῦ τίς εἰσακούσεται;...»

Εἶπε καὶ ὁ θεραπευθεὶς παρὰ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τυφλός: «οἴδαμεν ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει· ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ καὶ τὸ θέλημα Αὐτοῦ ποιῇ τούτου ἀκούει».

Ἂς προσευχώμεθα λοιπόν, μὲ πίστιν βαθυτάτην εἰς τὴν ἀπεριόριστον δύναμιν τῆς προσευχῆς ἀλλὰ καὶ μὲ ζωὴν μετανοίας, μὲ ζωὴν ἐπιμελοῦς ἀποφυγῆς πάσης ἁμαρτίας καὶ ἐκπληρώσεως πάσης ἀρετῆς, κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς τὰς πονηρὰς τῆς ἀπειλῆς νέας παγκοσμίου δοκιμασίας.

Μόνον μὲ τοιαύτην προσευχὴν ἐξερχομένην ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπων μετανοούντων, προσπαθούντων νὰ συμμορφωθοῦν μὲ τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ Ἅγιόν Του θέλημα καὶ νὰ ἐφαρμόζουν εἰς τὴν καθημερινὴν ζωήν των τὴν εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν — μόνον μὲ τοιαύτην προσευχὴν κάμνομεν τὸ καθῆκον ἡμῶν ὡς Χριστιανῶν Ὀρθοδόξων καὶ βοηθοῦμεν καὶ τοὺς ἤδη πίνοντας τὸ πικρότατον ποτήριον τῆς πολεμικῆς δοκιμασίας ἀδελφούς μας.

Ἐπικαλούμενοι δὲ ἐπὶ πάντας ὑμᾶς τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

διατελοῦμεν
Μετὰ βαθείας πατρικῆς ἀγάπης
καὶ διαπύρων εὐχῶν,

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Ἂς ἀναγνωσθῇ καὶ ἀναπτυχθῇ ἐπ' Ἐκκλησίᾳ.

# Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΤΗΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

Ὑπὸ ΒΑΣ. Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ, Δ.Ο.Θ.

ΠΝΕΥΜΑ Οἰκουμενικότητος κυριαρχεῖ σήμερον εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἐκεῖ, ὅπου πνέει συνεχῶς ἀπὸ αἰώνων, ὅπως εἰς τὴν Ἁγίαν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, καὶ ἐκεῖ ὅπου ἡ ἐπάνοδός του εἶναι ποθητή, ὅπως εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῶν Διαμαρτυρομένων, καὶ ἐκεῖ ἀκόμη, ὅπου δυσκόλως συγκρατεῖται κάτω ἀπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἀπολυταρχικῆς διοικήσεως, ὅπως συμβαίνει εἰς τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν Ἐκκλησίαν. Οἱ Χριστιανοὶ ὅλου τοῦ κόσμου, ἀπογοητευμένοι ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα, μάλιστα ἔπειτα ἀπὸ τὰ δεινὰ τοῦ τελευταίου παγκοσμίου πολέμου καὶ τὰς συνεχιζομένας ὀδυνηρὰς συνεπείας του, κάτω ἀπὸ τὴν ἀπειλὴν ἑνὸς νέου ἐξοντωτικοῦ πολέμου, μέσα εἰς τὴν θύελλαν τῶν προσωπικῶν παθῶν, τὸν κλονισμὸν τοῦ οἰκογενειακοῦ θεσμοῦ, τὴν κοινωνικὴν ἀναστάτωσιν καὶ τὴν πολιτικὴν ἀσυνέπειαν, ἀναζητοῦν νέον προσανατολισμόν. Καὶ στρέφονται μὲ ἀνανεωμένην πίστιν πρὸς τὸν Ἥλιον τῆς Δικαιοσύνης, τὸν Χριστόν. Προσπαθοῦν νὰ συλλάβουν, πρὸ παντὸς σήμερον, τὸ νόημα τοῦ μεγάλου μηνύματος τοῦ Χριστοῦ: «Μία ποίμνη, εἷς ποιμήν». Τὸ μήνυμα τῆς οἰκουμενικότητος. Αὐτὸς εἶναι ὁ πραγματικὸς δρόμος. Καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ πρόσταγμα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ αἴτημα τῶν καιρῶν. Θρησκευτικοὶ καὶ πολιτικοὶ ἡγέται ἔχουν πλήρη ἀντίληψιν τούτου, καὶ θέτουν ὡς κύριον σκοπὸν τῆς δράσεώς των τὴν πορείαν τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Λαῶν των πρὸς τὴν Οἰκουμενικότητα.

Τί νὰ σημαίνῃ ἆρα γε ἡ συμβολικὴ αὕτη λέξις, τῆς ὁποίας τόση χρῆσις — καὶ κατάχρησις συχνὰ — γίνεται εἰς τὰς ἡμέρας μας; Δι' ἡμᾶς τοὺς Ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς ἡ Οἰκουμενικότης δὲν εἶναι κανὲν αἴνιγμα, οὔτε κανεὶς δυσερμήνευτος θεολογικὸς ὅρος. Εἶναι αὐτὴ ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας. Εἶναι ἡ Ὀρθοδοξία. Εἶναι τὸ πνεῦμα τῶν Ἁγίων Ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Τὰ δόγματα καὶ οἱ κανόνες, ἡ πίστις καὶ ἡ τάξις, καθὼς ἐθεσπίσθησαν ὑπὸ τῶν Ἁγίων Ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Καὶ αὗται, κατὰ Θείαν βουλήν, ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἶναι, εἰς τὸ ἀνθρώπινον στοιχεῖον των, ἔργον τῶν Ἁγίων Πατέρων, Ἑλλήνων κατὰ τὸ πλεῖστον. Εἰς αὐτοὺς ἐδόθη παρὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἡ ὑπερτάτη τιμὴ νὰ ἐκφράσουν τὸ Θεῖον θέλημα μὲ λόγια ἀνθρώπινα. Νὰ γεφυρώσουν μὲ χρυσῆν γέφυραν τὴν προγονικὴν φιλοσοφίαν μὲ τὴν Χριστιανικὴν διδασκαλίαν. Νὰ ἐκφράσουν τὸ Θεῖον θέλημα μὲ λόγια ἀνθρώπινα. Νὰ κατοχυρώσουν μὲ τὸν «σπερματικὸν λόγον», δηλαδὴ μὲ τὴν προγονικὴν φιλοσοφίαν, τὸν Σαρκωθέντα Λόγον τοῦ Θεοῦ. Οὕτως ἐδημιούργησαν τὴν οἰκουμενικότητα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ συγγραφικὴ των μελάνη κατέστη ἐξ ἴσου ἱερὰ μὲ τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων. Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἡ γλῶσσα τοῦ Εὐαγγελίου, κατέστη οὕτω ἡ οἰκουμενικὴ τῆς Ἐκκλησίας γλῶσσα. Εἰς αὐτὴν εὑρίσκονται διατυπωμένα τὰ Δόγματα καὶ οἱ Κανόνες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ποὺ ἀποτελοῦν τὸ μόνον πλῆρες καὶ ἀλάνθαστον κριτήριον τῆς Οἰκουμενικότητος. Καὶ τὸν ἀνεκτίμητον τοῦτον θησαυρὸν ἡ Θεία Πρόνοια ἐνεπιστεύθη εἰς τὴν Ἁγίαν ἡμῶν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν. Κάθε τι, ποὺ ἔχει προστεθῇ ἢ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τῶν Ἁγίων Ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, παραποιεῖ καὶ ἀλλοιώνει τὴν οἰκουμενικότητα. Καὶ ἡ Ἱστορία μᾶς διδάσκει, ὅτι οὐδεμία ἄλλη Ἐκκλησία πλὴν τῆς Ὀρθοδόξου ἔχει διαφυλάξει ἀναλλοίωτον τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ τὸ γράμμα τῆς οἰκουμενικῆς διδασκαλίας.

Καὶ βλέπομεν σήμερον ὄχι μόνον τοὺς Ἀρχηγοὺς τῶν Ἐκκλησιῶν νὰ ρίπτουν τὸ σύνθημα «Ὀπίσω, πρὸς τὴν οἰκουμενικότητα», ἀλλὰ καὶ τοὺς ἡγέτας τῶν Λαῶν νὰ προσπαθοῦν νὰ ἐφαρμόσουν εἰς τὰς σχέσεις τῶν λαῶν των ἓν ὁμοσπονδιακὸν σύστημα διοικήσεως, παρόμοιον πρὸς τὸ ἀπὸ αἰώνων ἐφαρμοζόμενον ὑπὸ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ Ἀμερικανικὴ Ὁμοσπονδία, ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν, ὁ Ὀργανισμὸς Ἡνωμένων Ἐθνῶν καὶ ἡ «Οἰκουμενικὴ Κίνησις» μὲ τὸ «Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν», εἶναι διάφοροι ἐκδηλώσεις τοῦ πνεύματος τῆς Οἰκουμενικότητος, τὸ ὁποῖον ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία ἐδημιούργησε, διεφύλαξεν ὡς πολύτιμον παρακαταθήκην καὶ μετέδωσεν ὄχι μόνον εἰς τὰς θυγατέρας αὐτῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν «κόσμον». Σήμερον ἡ Ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία, λαμβάνουσα ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν «Οἰκουμενικὴν Κίνησιν», ἔχει πλήρη συναίσθησιν τοῦ ρόλου καὶ τῆς ἀποστολῆς της. Συμμετέχει εἰς τὰ συνέδρια τοῦ «Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, διὰ νὰ διαφωτίσῃ, νὰ κατευθύνῃ καὶ στηρίξῃ τὰς προσπαθείας του μὲ τὸ παγχριστιανικόν της κῦρος καὶ τὴν ἱστορικὴν οἰκουμενικότητά της.

ΕΠ' ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΤΟΥΣ ΕΠΩΦΕΛΗΘΗΤΕ ΤΗΣ ΧΑΜΗΛΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΤΟΥ «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΟΥ» ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΕΡΑΤΕ ΤΟΝ ΩΣ ΔΩΡΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΥΣ ΣΑΣ.

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΑΤΕ ΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗΝ ΚΑΡΤΑΝ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΑΥΤΗΣ.

# Η ΠΡΩΤΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΕΝ ΤΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΠΟΛΥΖΩΪΔΗ
Ἐπισκόπου Νύσσης

ΚΑΤΑ τὰς πρώτας-πρώτας ἡμέρας τοῦ Χριστιανισμοῦ, οἱ Χριστιανοὶ ἔζοῦσαν σύμφωνα μὲ τὸ ἀληθινὸν πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ. Ὁ βίος των ἦτο ἁγνός. Ἤσκουν τὰς ἀρετὰς ἐκείνας τῆς ἁπλότητος, τῆς καθαρότητος καὶ τῆς εἰλικρινείας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι πρὸς τὰς κακίας τοῦ εἰδωλολατρικοῦ κόσμου. Καὶ οἱ διωγμοὶ τοὺς ὁποίους ὑπέμενον ἦσαν ἔνδειξις τῆς δυνάμεώς των. Ἐὰν δηλαδὴ ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἐθεωρεῖτο ὡς μία ἀπειλὴ κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, οἱ Χριστιανοὶ δὲν θὰ ἐδιώκοντο. Οἱ διωγμοὶ ὅμως ἐκεῖνοι ἀντὶ νὰ ἀδυνατίσουν τὸν Χριστιανισμόν, ἀπεναντίας τὸν ἐδυνάμωσαν.

Ὅταν ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ Θρόνου τοῦ Δυτικοῦ Κράτους, ἐνομιμοποίησεν ἐπισήμως τὸν Χριστιανισμὸν τὸ 313. Ἔδωκε δηλ. εἰς αὐτὸν τὴν ἰδίαν προστασίαν τὴν ὁποίαν εἶχε καὶ ἡ εἰδωλολατρικὴ θρησκεία. Ὀλίγον ἀργότερον, διὰ τῆς μεταστροφῆς τοῦ ἰδίου εἰς τὸν Χριστιανισμόν, ἔγινεν οὗτος ἡ ἐπίσημος θρησκεία ὅλου τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους.

Κατὰ τὴν περίοδον αὐτήν, εἰς τὰς καθαρὰς διδασκαλίας τοῦ Χριστιανισμοῦ προσεπάθουν νὰ ὑπεισέλθουν μερικὰ στοιχεῖα ἄλλων θρησκειῶν καὶ εἰδωλολατρικῶν θεωριῶν. Ἡ Ἀλεξάνδρεια κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ χοάνη τῆς ἀναμίξεως θρησκείας καὶ φιλοσοφίας. Ἀλλ' οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας εἶχον μεταθῇ ἐκεῖ καὶ διὰ τοῦ παραδείγματος καὶ τῆς διδαχῆς των συνετέλεσαν πολὺ εἰς τὸ μεγάλωμα τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Πίστεως.

Ὁ Χριστιανισμὸς ἀρχίζει πλέον νὰ λαμβάνῃ τὴν τελικήν του μορφήν, καὶ ὡς πρὸς τὸ ἐξωτερικόν του. Μερικαὶ ἀντιθέσεις ἀνεφάνησαν ἐννοεῖται, αἱ ὁποῖαι ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὸν εἶχον κλονίσει κάπως, ὅπως λόγου χάριν τὸ ζήτημα τῆς φύσεως τῆς Θεότητος τοῦ Χριστοῦ μεταξὺ Ἀρειανῶν καὶ Ὀρθοδόξων, τὸ ὁποῖον καὶ τελικῶς ἀπεκρυσταλλώθη κατὰ τὴν ἐν Νικαίᾳ Α'. Οἰκουμενικὴν Σύνοδον. Εἰς μίαν τοιαύτην δύσκολον ἐποχήν, ἡ Χριστιανικὴ Ἐκπαίδευσις περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ ἐκπαιδεύῃ τὰ παιδιά, τοὺς προσηλύτους καὶ τὸν ἱερὸν κλῆρον εἰς τὰς θεμελιώδεις καὶ κοινῶς παραδεδεγμένας διδασκαλίας καὶ συνηθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ὁ κύριος σκοπὸς τῆς πρώτης Χριστιανικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἦτο ἡ ἠθικοθρησκευτικὴ ἀναγέννησις τοῦ ἀτόμου. Ὁ πρωταρχικὸς Χριστιανισμὸς ἦτο ἓν κίνημα ψυχικῆς ἀναγεννήσεως· εἶχεν ὡς τέρμα τὴν ἠθικὴν ἀναγέννησιν τοῦ κόσμου καὶ τὸ σταμάτημα τῆς διαφθορᾶς τῆς κοινωνίας τοῦ εἰδωλολατρικοῦ κόσμου. Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀναμόρφωσις τῆς κοινωνίας μόνον διὰ τῆς ἀναμορφώσεως τῶν ἀτόμων τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν αὐτὴν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ, διὰ τοῦτο ἀφιερώθη εἰς τὴν ἠθικοθρησκευτικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν μελῶν του καὶ τῶν προσηλύτων του.

Ὁ Ρωμαϊκὸς κόσμος, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου εὑρέθη ἡ πρώτη-πρώτη Ἐκκλησία, ἦτο πλήρης ἀπὸ φαυλότητα καὶ διαφθοράν, πρὸ παντὸς εἰς τὰς μεγάλας πόλεις καὶ ἰδίως εἰς τὴν πρωτεύουσαν. Ὁ κόσμος ὁ εὔπορος δὲν ἐνδιαφέρετο διὰ τίποτε τὸ καλὸν καὶ ὁ λαὸς ἠκολούθει τὸ παράδειγμα τῶν ἀνωτέρων του. «Ἄρτον καὶ ἱπποδρόμια» μόνον ἐζητοῦσαν τὰ πλήθη.

Διὰ νὰ καταπολεμήσῃ αὐτά, ἡ πρώτη Χριστιανικὴ Ἐκκλησία προέβαλλε: τὴν ἁπλότητα ἔναντι τῆς πολυτελείας, τὴν ἁγνότητα ἔναντι τῆς ἀκολασίας, τὸν ἀνθρωπισμὸν ἔναντι τῆς κτηνωδίας, τὴν ζέουσαν ἀγάπην ἔναντι τοῦ ψυχροῦ ἐγωϊσμοῦ. Αὐτὰ ἦσαν τὰ ἀπαιτούμενα διὰ νὰ εἰσέλθῃ κανεὶς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Καὶ εἰς αὐτὰ ἔπρεπεν ἐπομένως νὰ στραφῇ ἡ διδασκαλία. Οἱ ἄνθρωποι ἔπρεπε νὰ διδαχθοῦν ν' ἀφήσουν τὸν ἐγωϊσμόν, νὰ δαμάσουν τὴν σάρκα, νὰ ἐξυπηρετήσουν τὸν Θεὸν δι' ἁπλῆς ζωῆς καὶ νὰ ἐξασφαλίσουν διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ τὴν οὐρανίαν ἀμοιβήν. Σκοπὸς δηλ. τοῦ Χριστιανισμοῦ ἦτο νὰ σώσῃ τὴν ἰδικήν του ψυχὴν καὶ τὴν ψυχὴν ὅσων περισσοτέρων ἄλλων θὰ ἠμποροῦσε, φέρων αὐτοὺς εἰς τὴν νέαν πίστιν. Καὶ διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ ὑπῆρχον δύο μέθοδοι διδασκαλίας: ἡ ἠθικὴ καὶ ἡ θρησκευτική. Ἐὰν ἐγίνετο δηλαδὴ ἀρκετὴ ἠθικὴ καὶ θρησκευτικὴ διδασκαλία διὰ νὰ προπαρασκευασθῇ τὸ παιδὶ ἢ ὁ προσήλυτος διὰ τὸ βάπτισμα, ὁ σκοπὸς τῆς Χριστιανικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐξεπληροῦτο.

Δὲν ὑπῆρχε κατ' ἀρχὰς θεωρητικὴ Χριστιανικὴ Ἐκπαίδευσις διότι ὁ Χριστιανισμὸς ἐβασίζετο ἐπὶ τοῦ αἰσθήματος μᾶλλον. Ἰδιαιτέρως εἰς τὴν Δύσιν ἡ νοητικὴ παίδευσις δὲν ἐτονίζετο πολύ, ἀκόμη καὶ διὰ τὸν Ἱ. Κλῆρον (τῆς Δύσεως). Ἀργότερον, ἰδίᾳ εἰς τὴν Ἀνατολήν, ὅταν ὁ Χριστιανισμὸς διὰ τῆς ἁγιότητός του προσείλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ Ἐθνικοῦ κόσμου καὶ εἶχε πολλοὺς προσηλύτους μεταξὺ τῶν διανοουμένων τάξεών του, ἡ νοητικὴ ἐκπαίδευσις εἰσήχθη εἰς αὐτὸν διὰ νὰ ἀντιμετωπίζῃ τοὺς ἔξωθεν ἀντιτιθεμένους καὶ τοὺς ἔσωθεν αἱρετικούς.

Τὸ πρόγραμμα διδασκαλίας τῆς πρώτης Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ἦτο κατ' ἀρχὰς περιωρισμένον. Ἡ Φιλοσοφία ἐθεωρεῖτο ὡς ἐνοχλητι-

κή, ἡ Τέχνη ὡς ζωγραφίζουσα ἀνήθικα καὶ ἡ Φιλολογία ὡς γεμάτη ἀπὸ παραδοξότητας. «Θέλω ἀπολέσει τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν» (Α΄. Κορ. 1, 19) ὑπενθύμιζε. Τὴν ἰδίαν ἴσως στάσιν εἶχεν ἡ πρώτη Χριστιανικὴ Ἐκπαίδευσις καὶ ὡς πρὸς τὰς σωματικὰς ἀσκήσεις καὶ τὴν γυμναστικὴν καὶ ἀπὸ τὴν μουσικὴν ἐδιδάσκοντο μόνον ὀλίγαι ψαλμῳδίαι καὶ ὕμνοι θρησκευτικοί, καίτοι εἰς τὰς ἀρχὰς ἀνεγινώσκετο καὶ ἡ Θεία Λειτουργία.

Μὲ ἄλλας λέξεις, κατὰ πρῶτον ἡ διδασκαλία προωρίζετο διὰ τοὺς πρὸς τὸ Βάπτισμα ὑποψηφίους ἐξ Ἑβραίων καὶ Ἐθνικῶν καὶ διὰ τὰ τέκνα τῶν ἤδη πιστῶν. Τὸν κύκλον τῆς διδασκαλίας ἀποτελοῦσαν τὸ Τελετουργικὸν τῆς Ἐκκλησίας καὶ αἱ ἠθικοθρησκευτικαὶ ἀρεταὶ τοῦ κατὰ Χριστὸν βίου. Ἀλλά, κατὰ τὸν Β΄. αἰῶνα, εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐκπαίδευσιν εἰσήχθη ἓν μᾶλλον ἀνεπτυγμένον πρόγραμμα διὰ τῶν Ἐθνικῶν διδασκάλων, οἱ ὁποῖοι εἶχον προσέλθει εἰς τὸν Χριστιανισμόν. Οἱ διδάσκαλοι ἐκεῖνοι ὠργάνωσαν σχολεῖα κατ' ἀρχὰς διὰ νὰ δίδουν τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς Χριστιανικῆς πίστεως καὶ διδασκαλίας εἰς μέλλοντας ποιμένας· ἐδίδασκον συνάμα καὶ φιλολογίαν καὶ γραμματικὴν καὶ ἐν μέρει καὶ φιλοσοφίαν. Φανερὰ βλέπομεν κατόπιν ὅτι ὁ Ὠριγένης, ὁ Μέγας Βασίλειος, ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος, ὁ Ἅγιος Γρηγόριος καὶ ἄλλοι, ἰδίως πρὸς Ἀνατολάς, εὐνοοῦσαν πολὺ τὰς Ἐθνικὰς σπουδὰς καὶ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν διὰ τὴν διαπαιδαγώγησιν τῆς Χριστιανικῆς νεολαίας.

Πολὺ ἐνωρὶς ὁπωσδήποτε καὶ γενικῶς διὰ μέσου τῆς Ἐκκλησίας ἀνεπτύχθη ἕνας θεσμὸς γνωστὸς ὡς «Κατηχητικὸν Σχολεῖον». Τὸ σχολεῖον αὐτὸ ὠργανώθη διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἤθελον νὰ γίνουν μέλη τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζον τὴν διδασκαλίαν καὶ τὸ τελετουργικόν της. Οἱ ὑποψήφιοι αὐτοὶ ὠνομάζοντο, ὅπως ξεύρομεν, «κατηχούμενοι». Καθ' ὡρισμένα διαστήματα οὗτοι προσήρχοντο προφανῶς εἰς τὸν νάρθηκα τοῦ ναοῦ καὶ ἐκεῖ ἐδιδάσκοντο περὶ θρησκευτικῆς πειθαρχίας περὶ ἠθικῆς, περὶ ψαλμῳδίας καὶ ἑρμηνείαν τοῦ τελετουργικοῦ. Οἱ διδάσκαλοι κατ' ἀρχὰς ἦσαν ἁπλᾶ μέλη τῆς τοπικῆς ἐκκλησίας καὶ μόνον ἀργότερον διάκονοι καὶ ἱερεῖς. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἦσαν δεκτοὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν ἐκείνην καὶ κανεὶς δὲν μετελάμβανε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, οὔτε ἐβαπτίζετο ἐὰν προηγουμένως δὲν ἐπερνοῦσε ἀπὸ τὸ σχολεῖον ἐκεῖνο. Εἰς τὰς ἀρχὰς ἡ διδασκαλία ἐκείνη διαρκοῦσε δύο ἔτη, ἀλλ' ἀργότερον ἐπεξετάθη μέχρι τριῶν καὶ τεσσάρων ἐτῶν διὰ τὰ παιδιὰ τῶν ἤδη πιστευσάντων. Ὁ σχολικὸς αὐτὸς τύπος ἐσυνεχίσθη ἐπ' ἀρκετὸν ὡς ἡ πρώτη παίδευσις τῶν σχολείων τῆς Ἐκκλησίας.

Ὅταν ὅμως ὁ Χριστιανισμὸς ἤρχισε νὰ κάμνῃ προσηλύτους μεταξὺ ρητόρων καὶ φιλοσόφων, ἕνας νέος τύπος σχολείου ὠργανώθη. Περὶ τὸ 178 μ. Χ. ὁ Πάνταινος, ἕνας προσήλυτος φιλόσοφος, εἶχε γίνει ὁ ἀρχηγὸς τῆς περιφήμου Κατηχητικῆς Σχολῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Τὸ σύστημα τῆς Σχολῆς ἐκείνης καὶ τῶν μετὰ ταῦτα παρομοίων Κατηχητικῶν Σχολῶν ἦτο «ἡ δι' ἐρωτήσεων καὶ ἀποκρίσεων» διδασκαλία. Ὁ μαθητὴς ἀπεστήθιζε τὰς ἀπαντήσεις εἰς τὰ ὡρισμένα ἐρωτήματα καὶ ἔλεγεν αὐτὰς εἰς τὸν διδάσκοντα. Ἡ μέθοδος αὐτὴ ἐξηκολούθησε καθ' ὅλον, νομίζω, τὸν Μεσαίωνα καὶ χρησιμοποιεῖται καὶ σήμερον ἀκόμη εἰς τὴν θρησκευτικὴν μόρφωσιν. (Βλέπετε καὶ σημερινὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα μας.) Τὰ σχολεῖα ἐκεῖνα σὺν τῷ χρόνῳ ἔγιναν ὡς προπαρασκευαστικαὶ Θεολογικαὶ Σχολαὶ περιλαμβάνουσαι καὶ ὅλον σχεδὸν τὸν κύκλον τῶν Ἐθνικῶν σπουδῶν ὡς συμπληρουσῶν τὴν θρησκευτικὴν διδαχήν.

Ἀργότερον, ὅταν ἤρχισεν ἡ Ἐκκλησία νὰ συμπληρώνῃ τὴν ὀργάνωσίν της καὶ ἀποκατεστάθησαν Ἐπισκοπαί, ὠργανώθησαν, εἰς πολλὰς Ἐπισκοπάς, Θεολογικαὶ Σχολαὶ διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου. Τὸ ἴδιο ἔγινε καὶ εἰς μοναστήρια. Τὰ σχολεῖα ἐκεῖνα ἦσαν ὡς «Ἐπισκοπικὰ» ἢ «Καθεδρικὰ» σχολεῖα, τὰ ὁποῖα καὶ παρέμειναν ἐπὶ πολὺν καιρὸν ὡς τὰ ἀνώτερα σχολεῖα τῆς Χριστιανικῆς μαθήσεως ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου.

## ΤΑ ΟΝΟΜΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ὀνομαστηρίων αὐτοῦ (8 Νοεμρίου), ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Μιχαὴλ ἐγένετο ἀντικείμενον θερμῶν ἐκδηλώσεων ἐκ μέρους τῆς ὁμογενείας καὶ τῶν ἡγετικῶν αὐτῆς στελεχῶν. Τῶν ἐκδηλώσεων τούτων συμμετέχουν καὶ οἱ συνεργάται τοῦ «Ὀρθοδόξου Παρατηρητοῦ» διὰ τῆς διευθύνσεως αὐτῶν, εὐχόμενοι εἰς τὸν Σεβασμιώτατον ἔτη πολλὰ καὶ ὑγείαν ἀδιάπτωτον ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὴν ὁποίαν τόσον ἀξίως ποιμαίνει.

# ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Δ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, Διευθυντὴς

## ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ -- ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ

Τὸ πρῶτο θέμα μας εἶναι ἡ ἐκπαίδευσις τῶν παιδιῶν τῆς προσχολικῆς ἡλικίας.

Ὅλοι γνωρίζουν, ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια ἔχει δοθῇ ξεχωριστὴ σημασία στὴν παιδεία τῆς ἡλικίας αὐτῆς. Παιδαγωγοί, ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, θεολόγοι, ὅλοι γενικῶς ὅσοι ἀσχολοῦνται μὲ τὸ μεγάλο πρόβλημα τῆς ὀρθῆς διαπλάσεως τῆς προσωπικότητος, συμφωνοῦν ὅτι τὰ πρῶτα χρόνια τῆς παιδικῆς ἡλικίας εἶναι χρόνια σημαντικὰ γιὰ τὴν ὅλη ζωὴ τοῦ ἀτόμου. Ἂν κατὰ τὰ χρόνια αὐτὰ τὸ παιδὶ ἀφεθῇ στὴν τύχη, ἀκαθοδήγητο, ἢ στὴν ἁπλῆ ἐμπειρία τῶν γονέων, δὲν θὰ σταθῇ δυνατὸν νὰ τεθοῦν γερὰ τὰ θεμέλια γιὰ μιὰ δυναμικὴ καὶ χαρούμενη προσωπικότητα. Ἡ πρώτη παιδικὴ ἡλικία εἶναι ἡλικία συλλογῆς ἐκτεταμένων καὶ ποικίλων γνώσεων. Ἡ μίμησις, ἡ φαντασία, ἡ διαρκὴς κινητικότητα, ποὺ χαρακτηρίζουν τὴν ἡλικία αὐτή, βοηθοῦν τὸ παιδὶ νὰ συλλέγῃ πληροφορίες ἄπειρες ἀπὸ τὸ ἄμεσο περιβάλλον του, νὰ μαθαίνῃ τὴ γλῶσσα, νὰ καλλιεργῇ τὸ συναισθηματισμό του, νὰ ἐμπλουτίζῃ τὴν ὅλη του ἐμπειρία, νὰ ἀποκτᾷ συνήθειες ποὺ ἐμπεδώνονται ὁριστικὰ καὶ ποὺ θὰ ἀποτελοῦν στὸ ἑξῆς τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς προσωπικότητός του.

Τὰ δεδομένα αὐτὰ ἔδωσαν, ὅπως εἴπαμε, ἐξαιρετικῶς μεγάλη ὤθηση στὴν ἐκπαίδευση τῆς προσχολικῆς ἡλικίας. Ἡ καταπληκτικὴ αὔξηση τῶν Νηπιαγωγείων, οἱ θεωρητικὲς καὶ πρακτικὲς μελέτες γύρω ἀπὸ τὸ βασικὸ αὐτὸ σχολικὸ τύπο, ἡ ὀργάνωσις εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν στὰ τοπικά, πολιτειακὰ καὶ ὁμοσπονδιακὰ ἐκπαιδευτικὰ κέντρα τῆς χώρας, ὅλη αὐτὴ ἡ κίνηση μᾶς δίνουν μιὰ ὁλοκληρωμένη εἰκόνα τοῦ θέματος καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος ποὺ τὸ θέμα αὐτὸ προκαλεῖ. Πράγματι, σήμερα ἐλάχιστα εἶναι τὰ παιδιὰ ποὺ περνοῦν στὸ δημόσιο, τὸ κοινοτικὸ καὶ τὸ ἰδιωτικὸ δημοτικὸ σχολεῖο χωρὶς νὰ φοιτήσουν προηγουμένως ἕνα ἢ δύο χρόνια στὸ Νηπιαγωγεῖο.

* * *

Προσπαθῶντας ἡ ὁμογένεια νὰ ὀργανώσῃ σὲ βάσεις γερὲς τὴ δική της ἑλληνορθόδοξη παιδεία, μπορεῖ νὰ ἀγνοήσῃ τὸ Νηπιαγωγεῖο; Ἀσφαλῶς ὄχι. Ἂν τὸ ἀγνοήσῃ, εἶναι σὰν νὰ φιλοδοξῇ νὰ ὑψώσῃ ἕνα οἰκοδόμημα χωρὶς νὰ θέσῃ πρῶτα τὰ θεμέλια. Ἐπίσης, ἂν ὁμιλῇ καὶ φροντίζῃ μόνο γιὰ τὸ ἀπογευματινὸ ἢ τὸ ἡμερήσιο σχολεῖο, εἶναι σὰν νὰ ἀρχίζῃ τὸ ἐκπαιδευτικό της οἰκοδόμημα ἀπὸ τὸ δεύτερο ἢ τὸ τρίτο πάτωμα.

Ἀλήθεια, εἶναι καιρὸς νὰ προσέξωμε ὅλως ἰδιαιτέρως τὸ Ἑλληνοαμερικανικὸ Νηπιαγωγεῖο. Τὰ παιδιά μας, ποὺ θὰ φοιτήσουν σ' αὐτό, θὰ μάθουν καὶ θὰ δεθοῦν συναισθηματικὰ μὲ τὸ δρόμο ποὺ ὁδηγεῖ στὴν ἐκκλησία, στὸ κοινοτικὸ γραφεῖο, στὸ κοινοτικὸ κέντρο. Καθὼς τὰ παιδιά μας θὰ ζοῦν καθημερινὰ μαζὶ στὶς ὧρες τῆς μαθήσεως καὶ τῆς χαρᾶς, θὰ μοιράζωνται τὴν ἐμπειρία καὶ θὰ καλλιεργοῦν ἀβίαστα τὸ συναίσθημα ὅτι ἀνήκουν σὲ μιὰ ἰδιότυπη ὁμάδα ἐντὸς τῶν ὀργανικῶν πλαισίων τῆς εὐρύτερης Ἀμερικανικῆς ζωῆς. Θὰ ζοῦν καὶ θὰ νοιώθουν μερικὲς ἁπλὲς θρησκευτικὲς ἐκδηλώσεις, θὰ μπαίνουν στὸ νόημα τῶν παραδόσεών μας μὲ τὸ παιγνίδι καὶ μὲ τὴ γιορτή, θὰ μαθαίνουν τέλος μερικὲς βασικὲς ἑλληνικὲς λέξεις καὶ φράσεις ποὺ θὰ σταθοῦν ὁ πιὸ δυναμικὸς καὶ ὁ πιὸ ὑποσχετικὸς πυρὴν ἀπὸ τὸν ὁποῖο θὰ ξεκινᾷ στὸ ἑξῆς ἡ εὐρύτερη καὶ θετικώτερη γλωσσικὴ των ἀνάπτυξη.

Τὰ παιδιὰ τοῦ Κοινοτικοῦ Νηπιαγωγείου, ὡπλισμένα μὲ τὰ συναισθήματα καὶ μὲ τὶς γνώσεις αὐτές, θὰ παίρνουν ἀργότερα μὲ χαρὰ τὸ δρόμο πρὸς τὸ ἀπογευματινό, τὸ ἡμερήσιο ἢ τὸ ἀνώτερο Ἑλληνοαμερικανικὸ σχολεῖο. Ὅ,τι σχετίζεται μὲ τὴν ἐκκλησία καὶ μὲ τὴν κοινότητα, θὰ τοὺς εἶναι πρᾶγμα οἰκεῖο καὶ προσφιλές.

* * *

Μπορεῖ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ κοινοτικὸ Νηπιαγωγεῖο; Ἀσφαλῶς μπορεῖ νὰ ἐπιτύχῃ καὶ νὰ σημειώσῃ στὴν ἐκπαιδευτική μας ἐργασία σταθμὸ κατ' ἐξοχὴν εὐεργετικό. Δίπλα στοὺς θεωρητικοὺς καὶ παιδαγωγικοὺς λόγους ποὺ στηρίζουν τὸ Νηπιαγωγεῖο, μποροῦμε νὰ προσθέσωμε καὶ τοὺς πρακτικοὺς λόγους.

**Ἡ Διεύθυνσις τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων θὰ δίδῃ στὸ ἑξῆς ἀπὸ τὴ σελίδα αὐτὴ τοῦ ἐπισήμου δημοσιογραφικοῦ ὀργάνου τῆς Ἐκκλησίας πληροφορίες καὶ πρακτικὲς ὁδηγίες γύρω ἀπὸ ὅλα τὰ ἐκπαιδευτικὰ θέματα μὲ τὰ ὁποῖα ἀσχολήθηκε τὸ τελευταῖο Κληρικολαϊκὸ Συνέδριο. Εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ὅλοι οἱ παράγοντες τῆς Κοινότητος — καὶ πρωτίστως τὰ Προεδρεῖα, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἐκπαιδευτικοὶ — θὰ δείξουν θερμὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ θέματα αὐτὰ καὶ θὰ φιλοδοξήσουν νὰ κάνουν πραγματικότητα ὅλα ὅσα οἱ ἀντιπρόσωποι στὸ Συνέδριο ἐμελέτησαν καὶ ἐνέταξαν στὸ εὐρύτερο ἐκπαιδευτικὸ πρόγραμμα τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς.**

Ἡ νεώτερη ἑλληνοαμερικανικὴ οἰκογένεια ἐν πρώτοις, πιεζομένη ἀπὸ τὰ οἰκονομικὰ δεδομένα γύρω της καὶ πειθαρχῶντας στοὺς νέους ὅρους κοινωνικῆς ζωῆς, δὲν μπορεῖ νὰ κρατήσῃ τὸ παιδὶ στὸ σπίτι. Ὁ πατέρας ἐργάζεται. Ἡ μητέρα ἐργάζεται. Ἡ παλιὰ οἰκογένεια μὲ τὸν παπποῦ καὶ τὴ γιαγιὰ χάνεται σιγὰ-σιγά. Ἔτσι τὸ Νηπιαγωγεῖο δὲν καλύπτει μόνο ἀνάγκες μορφωτικές. Καλύπτει ἀνάγκες πρακτικές.

Ἡ κοινότης — κάθε κοινότης — διαθέτει τώρα μέσα περισσότερα ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ στὸ παρελθόν. Τὸ ὑπόγειο τῆς ἐκκλησίας — ὅπου δὲν ὑπάρχει εἰδικὸ σχολικὸ κτίριο ἢ κοινοτικὸ κέντρο — εἶναι περιποιημένο. Ἡ αὐλὴ δὲν λείπει. Τὰ ἔπιπλα δὲν κοστίζουν πολύ. Τὰ παιγνίδια καὶ τὰ ἐποπτικὰ μέσα εἶναι ἐπίσης πολὺ φθηνά. Ὅ,τι θὰ χρειασθῇ, εἶναι τὸ μεταφορικὸ μέσο. Ἀλλὰ καὶ τὸ πρόβλημα αὐτὸ δὲν εἶναι ἄλυτο στὸν τόπο μας. Τὸ ὀξύτερο πρόβλημα εἶναι ἴσως τὸ πρόβλημα τῆς δασκάλας. Δεδομένου ὅμως, ὅτι τὰ παιδιὰ θὰ πληρώνουν κάτι, κάθε οἰκονομικὸ ζήτημα μπορεῖ εὔκολα νὰ ἀντιμετωπισθῇ. Οἱ εἰδικοὶ μάλιστα μᾶς λέγουν ὅτι ἕνα Νηπιαγωγεῖο καλὰ ὠργανωμένο ἀφίνει θετικὸ οἰκονομικὸ κέρδος. Ἔτσι ἄλλωστε ἐξηγεῖται ἡ λειτουργία χιλιάδων ἰδιωτικῶν Νηπιαγωγείων.

* * *

Ἀλλὰ γιὰ νὰ γίνῃ τὸ Νηπιαγωγεῖο ζωντανὴ πραγματικότητα σὲ κάθε κοινότητα, εἶναι σκόπιμο νὰ γίνουν ἀμέσως μερικὲς ἐνέργειες. Ἡ πρωτοβουλία ἀνήκει, προφανῶς, στὸν ἱερέα, στὸ πρόεδρο καὶ στὸν ἐκπαιδευτικὸ τῆς κοινότητος.

Οἱ ἐνέργειες αὐτὲς εἶναι:

1. Καταρτισμὸς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν μελέτη τοῦ θέματος ἀπὸ κάθε πλευρά.

2. Συμμετοχὴ στὴν ἐπιτροπὴ Ἑλληνοαμερικανῶν ἐκπαιδευτικῶν εἰδικῶν στὰ θέματα τῆς παιδείας τῆς προσχολικῆς καὶ τῆς πρώτης σχολικῆς ἡλικίας.

3. Μελέτη τοῦ ζητήματος τοῦ χώρου μὲ τὴ βοήθεια ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἑνὸς μηχανικοῦ ποὺ νὰ σκέπτεται καὶ νὰ ἐνεργῇ πρακτικά.

4. Δημιουργία ἐνδιαφερόντων γιὰ τὸ σχολικὸ αὐτὸ τύπο στοὺς γονεῖς, στοὺς συλλόγους καὶ στοὺς νέους καὶ τὶς νέες. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ παράγοντες μποροῦν νὰ συντελέσουν στὴ γρήγορη καὶ πρακτικὴ ἐπίλυση πολλῶν πρακτικῶν ζητημάτων (ἐποπτεία, μεταφορά, παιγνίδια, μεσημεριάτικο φαγητὸ καὶ τὰ λοιπά).

5. Ἐπίσκεψις καὶ μελέτη ἐπὶ τόπου τῆς ζωῆς καὶ τῆς λειτουργίας καλῶς ὠργανωμένων Νηπιαγωγείων σὲ γειτονικὲς κοινότητες καὶ ἐκκλησίες.

Πάντως, τίποτε δὲν πρέπει νὰ γίνῃ χωρὶς σχέδιο μελετημένο. Ἂν ὁ ἱερεὺς καὶ μερικοὶ ἄλλοι παράγοντες, διακρινόμενοι γιὰ τὰ φιλεκπαιδευτικὰ των αἰσθήματα, σταθοῦν οἱ καλοὶ ὀργανωταὶ καὶ συντονισταὶ ἡ ἐπιτυχία θὰ εἶναι πλήρης. Ἡ ὀργάνωσις τῶν νέων, καθοδηγούμενη καταλλήλως, μπορεῖ ἐπίσης νὰ βοηθήσῃ πολύ.

Ἡ Διεύθυνσις τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων εἶναι ἕτοιμη νὰ μελετήσῃ τὸ γενικὸ πρόγραμμα τῶν μορφωτικῶν ἀσχολιῶν τῶν παιδιῶν καὶ νὰ τὸ προσαρμόσῃ ἐν συνεχείᾳ στὶς εἰδικὲς συνθῆκες κάθε κοινότητος.

Μερικὲς κοινότητες, ἔχοντας ὑπ' ὄψιν των τὰ λεχθέντα καὶ ἀποφασισθέντα στὸ Κληρικολαϊκὸ Συνέδριο, δείχνουν ἤδη ἔμπρακτο ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ Νηπιαγωγεῖο.

## ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

**Φέρομεν εἰς γνῶσιν τῶν ἀναγνωστῶν μας, ὅτι ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1957, ἡ συνδρομὴ τοῦ «Ὀρθοδόξου Παρατηρητοῦ» θὰ αὐξηθῇ ὡς κατωτέρω:**

**Δι' ἓν ἔτος: Δολλ. 4.00**
**Διὰ δύο ἔτη: Δολλ. 7.00**
**Δολλ. 0.50 διὰ ταχυδρομικὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ.**

**Ἡ ἀνωτέρω μεταβολὴ εἰς τὰς τιμὰς συνδρομῶν εἶναι ἡ πρώτη εἰς μίαν μακρὰν περίοδον ἐτῶν. Αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν αὔξησιν τῶν ἐξόδων τυπώσεως τοῦ φύλλου, λόγῳ τῆς χρήσεως χρώματος, τῶν 12 ἐκδόσεων τὸ ἔτος ἀντὶ 11 καὶ ἐκτάκτων ἐκδόσεων 32 σελίδων.**

**Ἐλπίζομεν, ὅτι θὰ συναντήσωμεν τὴν κατανόησιν τῶν ἀναγνωστῶν μας εἰς τοὺς λόγους, ποὺ ὡδήγησαν εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν.**

## NOTICE

**Increased printing expenses are compelling us to raise the subscription rates of the Orthodox Observer as follows:**

**One Year: $4.00**
**Two Years: $7.00**
**$0.50 additional for foreign postage**
**New prices will be effective on January 1, 1957.**

**This resolution, we hope, will meet the understanding of our readers, inasmuch as this is the first raise effected in a period of many years, despite the many improvements, such as the use of color, the edition of twelve as against eleven issues in the past, and also the edition of special issues.**

# ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ

## ΤΟ ΒΔΕΛΥΓΜΑ ΤΗΣ ΕΡΗΜΩΣΕΩΣ

Ὑπὸ τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Μελίτης
Κου ΙΑΚΩΒΟΥ

ΔΕΝ μπορῶ νὰ βρῶ καμμιὰ ἐκφραστικώτερη ὀνομασία γι' αὐτό, ποὺ λέγεται σήμερα «Ἀνατολικὸν Βερολῖνον». Σταθῆτε ὅπου θέλετε. Μπρὸς στὴν θλιβερὴ ἄψίδα, ποὺ ὁδηγεῖ στὸν σκληρὸ θρίαμβο τῆς Θείας Δίκης: στὸ συθέμελα ξερριζωμένο πανίσχυρο τρίτο Ράϊχ, ἢ μπροστὰ στὴν Στάλιναλλε, τὴν «μικρὴ Μόσχα», ποὺ ἔστησαν μὲ τὸ οἰκοδομικὸ ὑλικὸ τοῦ τρίτου Ράϊχ οἱ «θριαμβευταὶ» Ρῶσσοι, σὰν ἕνα ἐμπαιγμὸ καὶ κόλαφο στὸ πρόσωπο τῆς «παντοδύναμης» χιτλερικῆς Γερμανίας.

Παντοῦ ἐρείπια. Κτίρια μισογκρεμισμένα, ἕτοιμα νὰ πέσουν χωρὶς τὴν ἐλπίδα νὰ ξαναγίνουν. Σπίτια–φαντάσματα, ὅπου ἀκόμη περιδιαβάζει ὁ ἐρημωτὴς πόλεμος. Παράθυρα σὰν στόματα χαίνοντα στρατιωτῶν, ποὺ καρφώθηκαν στὸν τοῖχο τῆς ἐκτελέσεως ἀπὸ τὶς πολλὲς σφαῖρες. Καὶ δρόμοι ἔρημοι, ποὺ μονάχα ἕνα ἑρπετὸ βλέπετε νὰ σέρνεται ἐπάνω τους: τὸν φόβο. Οἱ λίγοι ἄνθρωποι, ποὺ κυκλοφοροῦν στὴν «πρωτεύουσα τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Ἀνατολικῆς Γερμανίας», φτωχοντυμένοι (αὐτὸ ἐπιβάλλει τὸ σιδερένιο μέτρο τῆς «ἰσότητος») περπατοῦν θλιμμένα, σιωπηλά, μὲ τὰ μάτια ἁπλανῆ, σὰν νὰ πηγαίνουν στὸ νεκροταφεῖο ἢ σὰν νὰ παίρνουν τὸν περίπατό τους σὲ περίβολο ψυχιατρείου ἢ μέσα ἀπὸ τὰ τείχη φυλακῆς.

Πιστεύσατέ με. Καμμιὰ προκατάληψι δὲν ὁδηγεῖ τὴν πέννα μου. Μονάχα ὁ πόνος ὁ βαθὺς μιᾶς ἀπίστευτης πραγματικότητας. Ἀκόμη κι' ὁ μικρὸς παραπόταμος ποὺ ρέει στὰ κράσπεδα τοῦ περιλάμπρου ἄλλοτε μουσείου τῆς Περγάμου, κυλάει τόσο ἀργά, τόσο βουβά, σὰν νὰ μὴν εἶναι νερά, τὰ νερά του, ἀλλὰ τὸ ξεχείλισμα βουρκωμένων ματιῶν καὶ ψυχῶν.

Ἔτσι ἔβλεπαν τὰ μάτια μου ἐνῷ τὸ αἷμα ἔσφυζε στὶς φλέβες τῶν κροτάφων μου σὰν νὰ ἐρχόντουσαν μὲ ὁρμὴ στὸν νοῦ μου ὅσα εἶπεν ὁ Χριστός μας ἀναλύοντας τὸ «βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως», τὸ ρηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ Προφήτου. Ἤμουν «ἑστὼς ἐν τόπῳ» κι' ἔνοιωθα ὄχι σὰν λόγια μὰ σὰν εἰκόνες ζωντανές, ὅσα ἀπὸ τὴν ἀνάλυσι τοῦ «βδελύγματος» μᾶς διέσωσεν ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος στὸ 24ο κεφάλαιο τοῦ Εὐαγγελίου του, στίχος 15 ὡς τὸ τέλος. «Ἐδῶ εἶναι ἡ σιδερόφρακτη κατοικία τοῦ Χίτλερ», μοῦ εἶπεν ὁ ὁδηγός. Γύρισα καὶ τὴν εἶδα. Μιὰ τρομερή, διαπεραστικὴ φρίκη μὲ κατέλαβε. Ἀνατινάχθηκε μαζὶ μὲ τὸ ὑπόγειο καταφύγιο τοῦ «τραγικοῦ» Φύρερ. Δὲν ἔμεινε λίθος ἐπὶ λίθου. Οὔτε ἴχνη τοῦ περάσματός του. «Εἶδον καὶ οὐκ ἦν ὁ τόπος αὐτοῦ».

Γύρισα στὸ Δυτικὸ Βερολῖνο (ποὺ ἀνοικοδομεῖται ὡραιότερο ἀπὸ πρὶν) μὲ μιὰ καρδιὰ βαρύθυμη καὶ μὲ τὴν σκέψι μου συνθλιμμένη μέσ' στὰ ἀναπάντητα ἐρωτήματά της. Πρὸς τί νὰ σᾶς τὰ παρουσιάσω ἐδῶ;

* * *

Καὶ νὰ σκέπτεσθε, ὅτι οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς σὲ τόσο λίγο διάστημα, βιάζονται καὶ συναγωνίζονται ὁ ἕνας τὸν ἄλλον ποιὸς θὰ στιβάσῃ περισσότερες ἀτομικὲς καὶ ὑδρογονικὲς βόμβες γιὰ νὰ θρυμματίσῃ στὰ μικρότερα δυνατὰ κομμάτια τὸν φτωχό μας πλανήτη.

Μὴ κοντεύῃ ἀλήθεια τὸ τέλος τοῦ κόσμου; Μὴ ἐγγίζει ἡ συντέλεια; Καὶ τότε ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ποῦ φύγωμεν; καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου Του ποῦ πορευθῶμεν; Ἐν τῷ οὐρανῷ; Αὐτὸς κατοικεῖ. Ἐν τῷ Ἅδῃ; Ἐπάτησε θάνατον. Εἰς τὰ βάθη τὰ τῆς θαλάσσης; Ἐκεῖ ἡ χεὶρ τοῦ Δεσπότου μας.

Δὲν ἔγραψα ὅμως τὶς ἐντυπώσεις καὶ τὶς σκέψεις, ποὺ προηγήθησαν, γιὰ νὰ διαλύσω στὴν ψυχὴ τοῦ ἀναγνώστη καὶ τὸ τελευταῖο κατάλοιπο ἐλπίδας. Τὶς ἐχάραξα γιὰ κάποιον ἄλλο σκοπό: γιὰ νὰ χαράξουν καὶ νὰ ταράξουν λίγο τὴν ὑπνώττουσα Χριστιανική μας συνείδησι. Γιὰ νὰ μᾶς χαράξουν ἕνα καινούργιο πλαίσιο πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀναπροσαρμογῆς τοῦ ἑαυτοῦ μας. Γιὰ νὰ χαράξουν τέλος ἀκόμη μιὰ φορὰ τὰ σύνορα, ποὺ τόσο ἀσυλλόγιστα καταπατοῦμε: τὰ σύνορα μεταξὺ τῆς δυνάμεως τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ τῆς ἰσχύος τοῦ «πανισχύρου» ἑαυτοῦ μας.

---

## Εἰς τὸν Ἅγ. Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον

Οὗ μνήμη τῇ ΙΓ' Νοεμβρίου

**Τῶν οὐρανίων ταγμάτων . . . Ἦχος α'.**

Τὸ σὸν ἀδούλωτον στόμα, τὸ τὴν ἀλήθειαν
πιστῶς ἡμῖν λαλῆσαν
καὶ ὁδὸν ὑποδεῖξαν
πᾶσι τοῖς ποθοῦσι, ποίμνην Χριστοῦ,
ὁδηγεῖν ἐν τῷ μέλλοντι,
ἀξιοχρέως τιμῶμεν καὶ ἐν ὠδαῖς
τοὺς ἀγῶνάς σου γεραίρομεν.

Πρωτοπρεσβ. Ἰωάννης Δ. Ἀδαμόπουλος

# ΘΥΣΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΙΣ

Ὑπὸ τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Τροπαίου
Κου ΠΟΛΥΕΥΚΤΟΥ

Ο ΚΟΠΟΣ καὶ ἡ προσπάθεια εἶναι πηγαὶ διαρκοῦς δημιουργίας. Ἡ ἐπιβολὴ στερήσεων εἰς τὸ σῶμα γίνεται ἀπαρχὴ ἐξαγνισμοῦ. Ἡ ὑποδούλωσις τῶν ἀναγκῶν τῆς καθημερινῆς ζωῆς μας εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ εὐγενοῦς χριστιανικοῦ πνεύματος ἀποβαίνει ἀφετηρία ἀνόδου εἰς τὴν κλίμακα τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἐξιδανικεύσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅσο ὑψηλότερα ἀνεβαίνει τὸ ἐπίπεδο τῆς ἠθικῆς ὑπηρεσίας μας πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα, τόσο πλατύνονται καὶ τὰ ὅρια τῆς θυσίας μας. Καὶ ἡ θυσία αὐτὴ τότε παύει νὰ κρίνεται μὲ τὴν περιωρισμένη ἐγωκεντρική της σημασία, τὸν προσωπικό της πόνο. Κρίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συγκρίσεώς της μὲ τὰς ὑπηρεσίας της πρὸς τὸ γενικὸ καλό.

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ὑποφέρει ὁ ἴδιος γιὰ νὰ βοηθήσῃ ἄλλον δίνει διάφορο μέτρο αὐταπαρνήσεως ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο ποὺ πονεῖ καὶ βασανίζεται γιὰ νὰ εὐεργετηθῇ μία ὁλότης, ὅπως εἶναι νὰ ποῦμε ἡ προσέγγισις ἑνὸς ἔθνους, ἑνὸς λαοῦ, πρὸς τὴν θρησκευτικὴ καλλιέργεια τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Ἀληθεύει καὶ τὸ ἄλλο. Ὅσο εὐρύτερο εἶναι τὸ τόξο τῆς συναισθηματικῆς καὶ διανοητικῆς μας προσφορᾶς στὴν χριστιανικὴ ἀποπνευμάτωσι τοῦ κόσμου, τόσο καὶ αἱ θυσίαι μας μὲ τὰς ταλαιπωρίας των παίρνουν ξεθωριασμένη ὄψι ἀπὸ ἀπόψεως ἰδικοῦ μας ἐνδιαφέροντος, ἂν ἀληθιναὶ γίνωνται ἀπὸ ἀγάπη πρὸς τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν Θεό. Γιατὶ ἡ κατεύθυνσις ποὺ παίρνει ἡ ἀνθρωπιστική μας διάθεσις τότε εἰσέρχεται σὲ πολὺ πλατύτερες σφαῖρες καὶ ὁρίζοντας ἰδανικῶν καὶ ἐνδιαφερόντων καὶ ἑπομένως ἀλλοῦ μεταφέρονται τὰ ἐπίκεντρά μας. Στοὺς ὁρίζοντας τῆς ἀπείρου καὶ οὐρανίου καλωσύνης τοῦ Θεοῦ.

Αὐτὸ τὸ βλέπουμε πολὺ ζωντανὰ στὸ ἀλτρουϊστικὸ βίωμα τοῦ Παύλου, τοῦ ὁποίου ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο καταπλήσσει μὲ τὴν αὐτοκυριαρχία, τὴν ἀντοχὴ καὶ τὴν εὐρύτητα τῶν δυνάμεων, ποὺ ἀπέκτησε «ἐν ὀνόματι τοῦ καλέσαντος αὐτόν». «Ὑποπιάζω», λέγει, «τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι». (Α΄ Κορινθ. 9, 27). Οἱ στίχοι μετατίθενται ἀπὸ τὴν προσωπικὴν εὐαισθησία τοῦ πόνου εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἀφορμῶν, ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ σκανδαλίσουν ἢ νὰ κλονίσουν τὴν ὁμαλὴ ἐξυγίανσι τῆς ψυχῆς τῶν πιστῶν. Δηλαδὴ ὁ πόνος μας γίνεται λεπτομέρεια καὶ ὅλη ἡ σκέψις μας δίδεται στὴν ἐντατικὴ προσπάθεια νὰ ἁγιασθοῦν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι «ἡ σφραγὶς τῆς ἀποστολῆς» τοῦ Παύλου. Αὐτὸ ἐξηγεῖ τοὺς ἡρωϊσμοὺς τόσων μαρτύρων καὶ ὁσίων τῆς πίστεώς μας καὶ τὴν μεγαλειώδη στάσιν των στὰ ἰδεώδη τὰ ὁποῖα ἐπίστευσαν. «Δαναΐδες καὶ Δίρκαι, αἰκίσματα δεινὰ καὶ ἀνόσια παθοῦσαι ἐπὶ τὸν τῆς πίστεως βέβαιον δρόμον κατήντησαν καὶ ἔλαβον γέρας γενναῖον αἱ ἀσθενεῖς τῷ σώματι». (Κλήμης ὁ Ρώμ. π. Κορινθ. Α΄. Κεφ. Στ΄. 2). Τὸ πνεῦμα καὶ ἐδῶ κυριαρχεῖ ἐπὶ τῆς ὕλης. Ὅταν πιστεύῃς ἀνακαλύπτεις νέας λειτουργίας ἐσωτερικῆς γλυκύτητος καὶ ἀντοχῆς. Τὸ σύμπαν εἰσέρχεται μέσα εἰς τὸν κύκλον τῆς ὑπάρξεώς σου καὶ σὲ ἐναγκαλίζεται μὲ τρυφερότητα ἐκφραστικὴ καὶ μὲ προθυμία νὰ ἀποβῇ μέσον μεταφορᾶς εἰς ἀπογείωσιν καὶ ἀγνώστους μέχρι τότε ἀποκαλύψεις τῶν ἀγαθῶν τοῦ καλοῦ Θεοῦ. Ζῇς μὲ ἄλλην προοπτικήν. Μὲ συγκινήσεις καὶ ὁραματισμοὺς ἀποθεωμένους. Μὲ ζωηρὰ συναισθήματα νίκης, μὲ σεμνὴ χαρὰ καὶ μὲ μιὰ ἔκδηλη ἐμπιστοσύνη στὸν Θεό, ποὺ συνοδεύεται σ' ὅ,τι λές, αἰσθάνεσαι καὶ ἐνεργεῖς.

Ἡ πίστις περιλαμβάνει εἰς τὰ γνωρίσματά της καὶ τὴν θυσίαν. Ὅσο ἀπαλλάσσεται ἡ πίστις ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῶν ὑλικῶν ἐπιδράσεών μας, τόσο καὶ ἡ θυσία αὐξάνει τοὺς τρόπους τῆς ἐνεργείας της καὶ θετικὰ προχωρεῖ εἰς τὴν πνευματικὴ οὐσιοποίησί της ἀπαλλασσομένη ἀπὸ τὸ περίβλημα τῶν κατὰ συνθήκην ἐκδηλώσεών της καὶ τῆς ἐπιμονῆς νὰ ἀναγνωρισθῇ. Δὲν τὴν ἐνδιαφέρει ἡ ἀναγνώρισις. Τὴν ἐνδιαφέρουν τὰ ἀποτελέσματα. Δι' αὐτὸ καὶ προσφέρεται μὲ φυσικότητα, ὡς μία προέκτασις ὡραίων ἐσωτερικῶν αἰσθημάτων καὶ γενναιοφροσύνης μὲ δίχως κλονισμούς. Διότι μέσα εἰς τὴν φύσιν της κυριαρχεῖ πλέον ὁ Θεὸς καὶ ἡ θεώρησις ἐκείνου αὐτομάτως φέρει καὶ τὴν ἱκανοποίησιν καὶ θωπείαν τοῦ μόχθου καὶ τῶν πόνων της. Δεσμά, φυλακίσεις, διωγμοί, μαστιγώσεις, ἐξορίαι γίνονται ἀναγωγικὰ μέσα χριστιανικῆς τελειοποιήσεως καὶ ἀνόδου καὶ προϋποθέσεις ἀπολυτρώσεως.

Ἑπομένως πίστις καὶ θυσία συμβαδίζουν καὶ χαράσσουν τὴν τροχιὰν τῆς ἀκαταλύτου δόξης μας. Ἀρκεῖ νὰ βασίζωνται εἰς τὴν εἰλικρίνεια καὶ νὰ εἶναι βασικὸ βίωμά μας. Ἡ θυσία μὲ τὰς πολλὰς καὶ ὑγιεῖς μορφάς της εἶναι μέρος τῶν ἔργων ποὺ ζητᾷ ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία διὰ τὴν σωτηρία καὶ τὴν δικαίωσί μας. Ὅπως καὶ ἡ πίστις εἶναι ἡ δύναμις τῆς ἀληθινῆς ζωῆς ποὺ μᾶς ἑνώνει μὲ τὸν Θεόν.

Τὸ μεγάλο λοιπὸν κήρυγμα, ποὺ θὰ εὐωδιάσῃ μὲ τὸ περιεχόμενό του τὴν ψυχή, τὴν ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἐποχῆς, εἶναι ἡ θυσία καὶ ἡ πίστις. Αὐτοὶ οἱ δύο πόλοι τοῦ φωτὸς καὶ τῆς εὐτυχίας. Ἡ ἰδική μου καὶ ἡ ἰδική σας πίστις καὶ θυσία.

# THE PATRIARCHAL THEOLOGICAL SCHOOL OF HALKI

*By JOHN E. REXINE, Faculty Member*
*School of Humanities, Brandeis University*

THE name "Halki" and the theological school associated with it have for a long time been names familiar to Greek-Americans of the Orthodox Faith. When I was in Istanbul (Constantinople), Turkey, several years ago, I myself pondered on the name "Halki." At that time, I really did not know where it was or exactly what its significance or history was. However, I had the good fortune of meeting the people who are working at the Theological School of Halki and learning first hand of the wonderful work that they are doing.

Actually, the Theological School of Halki is located on an island, on one of the lovely Princes Islands in the Sea of Marmora, about an hour's distance by ferry from the Galata Bridge, Istanbul. It's a marvellous cruise and the physical panorama is magnificent. As you approach Halki (the modern Turkish name is Heybeliada), you see the Theological School crowning the brow of the hill of the island. On disembarking at the town port, you take Hasmet Street, then pass to the right by Orta Yali, Lozan Zaferi, and Ismet Pasha Streets. You soon arrive at the top of the hill, turn to the right at Ümit Street and climb up the hillock Ümit Tepesi to the School of the Holy Trinity.

You are soon surprised to find out that the School has a long but impressive history, but you really should not be, because the Theological School of Halki is the official theological school of the Patriarchate of Constantinople, and that certainly has a long and distinguished history. Historical records do not agree on the original building period of the School. Some go back to a period preceding the ninth century A.D.; others would put it in the middle of the ninth century and assign the foundation or restoration to that great defender of Orthodoxy, Photius; still others identify it with the convent of Despotes in which it was reported that Theodora, the wife of Leo the Armenian, and her son, Basil, were confined in 820 A.D. There is extant a manuscript of the Gospel which belonged to the Monastery of the Holy Trinity and which was donated by the Empress Catherine, the wife of Isaac Comnenos (1007-1059). It is highly probable that the convent mentioned at Heybeliada, in the list of Manuel Comnenos in 1158 is that of the Holy Trinity. It was probably destroyed, abandoned at a later period, and restored by the monk Metrophanes in 1540, who later became Patriarch. The place was rich in manuscripts and during the plague of 1562, the Austrian ambassador, Ghislain of Busbecq, succeeded in buying a number of them during his stay in Heybeli. An inventory of the rest was drawn up by the ambassadorial chaplain of Germany, Stephen Gerlach. Financial support was forthcoming from Peter the Great of Russia beginning in 1691. It was restored in 1772, then burnt in part before the Greek Revolution. The remainder was destroyed by an earthquake. It was then rebuilt in 1884 by the Patriarch Germanos IV, and became a theological school for the training of Greek Orthodox clergy resident in Turkey. 1890 and 1894 mark dates of other earthquakes which necessitated almost complete reconstruction of the building. Thanks to the generosity of the Greek banker Stephanovitch, the reconstruction was successfully carried out and it is that reconstruction that one sees today nestled in the midst of the pine trees in a truly magnificent location. The small church of the School which shelters the tombs of several Patriarchs dates from 1772. It contains a remarkable ikonostasis and a large number of noteworthy icons. So much for the past history of the School.

Today the School has special significance for all members of the Greek Orthodox Faith. It is the training center for many of the high ranking officers of the Greek Orthodox Church. The students at the School come from such places as Istanbul, Imbros, Tenedos, Cyprus, Crete, Greece, Syria, Lebanon, South Africa, Ethiopia, Egypt, and England. The School is divided into two divisions: (1) the Gymnasium and (2) the Theological School. The number of men teaching in the Gymnasium is generally larger than those teaching in the Theological School. Practically all the members of the teaching staff have advanced degrees from European or American universities. The Patriarchate encourages the pursuit of advanced studies and degrees abroad for its men and provides funds for this purpose.

There is no tuition charged and no room or board rate charged. These are furnished free to students. Applications for admission are made through the archpriests in the student's own parish. Good grades and entrance examinations are required. The students may begin early by going three years in the School of Theology, or they may go directly into the School of Theology on completion of approved Gymnasium training elsewhere.

This training center for Orthodox clergy has a fairly rigid schedule. The students rise at 6:30 A.M. to attend and take part in the Orthros which occurs every day from 7:00–7:30 A.M. 7:30–8:00 A.M. marks the breakfast hour,

and from 8:00 A.M. to 9:00 A.M. the students are free to study independently. Various classes occupy the time from 9:00 A.M. to 12:30 P.M., and from 1:30 P.M. to 4:00 P.M. Not everybody has classes during all these hours. It depends on the student's schedule and status. 12:30–1:30 P.M., of course, marks the hour of lunch. Vespers services take place daily from 4:30–6:00 P.M. 6:30 to 8:30 P.M. is devoted to seminar work. Dinner is served at 8:30 P.M. Most of the activity of the School ceases at 9:30 P.M., and the lights go out at 10:00 P.M.

Besides the academic and religious activities, the students engage in athletics. They play volley ball and football. Calisthenics are also available for those that do not want to participate in sports. Movies are frequently shown also.

The student library is run by the students and contains over three thousand volumes. The School Library itself occupies an entire wing of the School and contains well over 12,000 volumes of which more than 400 are valuable Greek manuscripts. It is open for use to both students and faculty.

The students are trained to become future Greek Orthodox clergy and teachers of the Orthodox religion. Their program of study is very well organized and need not be catalogued here. All branches of theological science, church history, archaelogy, philosophy, and practical Christianity are taught. A thesis of about fifty pages is required. The graduate receives the degree B.D. (Διδάσκαλος τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας — Bachelor of Divinity). Turkish philology is required in all four years of the School of Theology. The students are usually ordained after graduation and serve in various Orthodox communities throughout the world. Many proceed to graduate study for which the Patriarchate graciously and generously provides scholarships.

This, in brief, is the story of our Greek Orthodox Theological School of Halki, Heybeliada, Istanbul, Turkey.

## ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΓΑΠΗΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΤΟΥ «ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΟΥ»

Αἱ ἀποφάσεις τὰς ὁποίας ἔλαβεν ἡ 13η Κληρικολαϊκὴ διὰ τὸν «Ὀρθόδοξον Παρατηρητήν», ὅταν ἐκτελεσθοῦν ἀκριβῶς καὶ ταχέως, εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι θὰ εὐρύνουν τὴν κυκλοφορίαν τοῦ Περιοδικοῦ τούτου. Ἡ ἐκτέλεσις πάντως τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν κατανόησιν, τὴν ὁποίαν θὰ ἐπιδείξουν οἱ Ἱερατικοὶ Προϊστάμενοι καὶ τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν Κοινοτήτων μας. Εἰς τὸ σημείωμα αὐτὸ θὰ ὑπενθυμίσωμεν μόνον μίαν ἀπόφασιν, ἡ ὁποία ἀφορᾷ κυρίως τοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστας καὶ φίλους τοῦ Περιοδικοῦ τούτου. Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ ἔχει ὡς ἑξῆς: «**Ὅπως διαφωτισθοῦν οἱ Χριστιανοί μας διὰ τὴν ἀποστολὴν χρηματικῶν δωρεῶν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ «Παρατηρητοῦ» μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὴν ἀνάπτυξίν του».**

Τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς εἶναι καθαρόν. Προῆλθεν ἀπὸ τὴν βαθεῖαν πεποίθησιν ὅτι ὁ «Παρατηρητὴς» δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἔργον ἑνὸς ἢ μιᾶς ὁμάδος ἀνθρώπων. Εἶναι ἔργον πολλῶν. Διὰ νὰ ἀποβῇ ἕνα ἰσχυρὸν ὄργανον πνευματικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς χεῖρας τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, διὰ νὰ βοηθήσῃ σημαντικῶς τὴν ὕψωσιν τῆς στάθμης τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ ποιμνίου τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ νὰ δημιουργήσῃ εἰς αὐτὸ ὀρθόδοξον Χριστιανικὴν συνείδησιν, χρειάζεται τὴν βοήθειαν καὶ τὴν συμπαράστασιν ὅλων τῶν ἀνὰ τὴν Ἀμερικὴν φίλων του. Χρειάζεται πρῶτα τὴν ἐνημερωμένην, τὴν ὥριμον, τὴν πνευματικὴν ἀρθρογραφίαν ὅλων τῶν ἱκανῶν χειριστῶν τοῦ καλάμου, ποὺ διαθέτει ἡ ἐν Ἀμερικῇ Ἐκκλησία μας. Χρειάζεται ἔπειτα τὴν ὑλικὴν βοήθειαν τῶν **δυναμένων νὰ προσφέρουν.** Ἡ προσπάθεια τοῦ περιοδικοῦ τούτου δὲν ἐξαντλεῖται μὲ τὸν «Παρατηρητή», ποὺ προσφέρομε σήμερα εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας. Εἰς τὸ μυαλὸ καὶ εἰς τὴν καρδίαν μας ὑπάρχει ἕνας ἄλλος Παρατηρητής. Πιὸ πλούσιος σὲ ὕλη. Πιὸ ἐνημερωμένος. Πιὸ ἔγκυρος ἑρμηνευτὴς μιᾶς Ἐκκλησίας, ὡς ἡ ἰδική μας, τόσο πλουσίας εἰς περιεχόμενο καὶ εἰς μορφή.

Τὸν «Παρατηρητὴ» αὐτὸν μποροῦμε νὰ πραγματοποιήσωμε μόνον μὲ τὴν βοήθειαν ὅλων τῶν φίλων μας. Εἰς αὐτοὺς ἀναφέρεται ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τῆς 13ης Κληρικολαϊκῆς. Πρὸς αὐτοὺς ἀπευθύνεται ἡ Ἱερά μας Ἀρχιεπισκοπή, ἡ ὁποία μὲ τόσην ἀγάπην περιβάλλει τὸ ἔργον τοῦ «Παρατηρητοῦ». Πρὸς αὐτοὺς ἀπευθυνόμεθα καὶ ἡμεῖς καὶ τοὺς παρακαλοῦμεν θερμῶς νὰ ἐνισχύσουν τὴν προσπάθειάν μας τὸ ταχύτερον δυνατόν. Ἂς συμπληρώσουν καὶ ταχυδρομήσουν τὴν κατωτέρω φόρμαν.

**Ἐμμανουὴλ Χατζημανουὴλ**
Διευθυντὴς Συντάξεως

THE ORTHODOX OBSERVER
ST. BASIL'S ACADEMY
GARRISON, N. Y.

Enclosed find $..... as my contribution to THE ORTHODOX OBSERVER DEVELOPMENT FUND.

Signed .....

Address .....

City ..... Zone ..... State .....

# ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

## ΗΜΕΡΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΩΝ

Πάντοτε πρέπει νὰ στρέφωμεν τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μας εὐγνωμόνως πρὸς τὸν πατέρα Θεόν, δοτῆρα παντὸς ἀγαθοῦ. Ἰδιαιτέρως τοῦτο πρέπει νὰ πράξωμεν κατὰ τὴν Ἡμέραν τῶν Εὐχαριστιῶν. Εἴτε ἐν μέσῳ τοῦ θερμοκηπίου τοῦ οἰκογενειακοῦ μας περιβάλλοντος εὑρισκόμεθα κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτήν, εἴτε μακρὰν τῶν προσφιλῶν μας, εἶναι δίκαιον καὶ ὀρθὸν νὰ ἐνώσωμεν τὰς εὐχαριστηρίους προσευχάς μας μὲ τὰς προσευχὰς ὅλων τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἀδελφῶν μας. Πρέπει νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν Θεὸν διὰ τὸν πλοῦτον τῶν ἀγαθῶν, ποὺ μᾶς ἐχάρισε καὶ διότι μᾶς διετήρησε ἕως σήμερα ἐκτὸς τῆς θυέλλης, ἥτις ἐνέσκηψεν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν μας ἄλλων χωρῶν ἕνεκα ἀφρόνου καὶ ἀντιχριστιανικῆς διαχειρίσεως μερικῶν συγχρόνων πολιτικῶν ἀρχηγῶν. Θὰ Τὸν παρακαλέσωμεν δὲ ἀκόμη, ἵνα φωτίσῃ τὰς καρδίας καὶ τὸν νοῦν τῶν ὑπευθύνων, ὥστε ὅλος ὁ κόσμος ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ διέλθῃ τὰς ἡμέρας αὐτοῦ.

## ΜΕΤΑ ΤΗΝ 13ην ΚΛΗΡΙΚΟΛΑΪΚΗΝ — ΠΑΙΔΕΙΑ

Ἡ τελευταία Κληρικολαϊκὴ Συνέλευσις, ἑρμηνεύουσα κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον τὴν θέλησιν τῆς ὁμογενείας, ἠσχολήθη σοβαρῶς μὲ τὸ κατ' ἐξοχὴν ζωτικὸν θέμα τῆς Παιδείας. Αἱ ἀποφάσεις ἔχουν ἤδη γνωστοποιηθῆ εἰς τοὺς ἁρμοδίους παράγοντας τῆς Κοινότητος καὶ πανταχόθεν ἐκφράζεται ἡ ἐλπὶς ὅτι εἰσερχόμεθα εἰς τὴν ὁδόν, ἥτις ὁδηγεῖ ἀσφαλῶς εἰς τὴν διαφύλαξιν τῆς προσφιλοῦς προγονικῆς κληρονομίας καὶ πρωτίστως τῆς γλώσσης. Διὰ νὰ γίνῃ ὅμως ἡ ἐλπὶς αὐτὴ ζῶσα πραγματικότης, πρέπει νὰ ἐπιδοθῶμεν εὐθὺς ἀμέσως, ἄνευ ἀναβολῶν, εἰς τὸ ἔργον μετὰ ζήλου καὶ ἐνθουσιασμοῦ μεγάλου. Τὸ Προεδρεῖον τῆς Κοινότητος, ὁ ἐκπαιδευτικός της καὶ πρωτίστως ὁ εὐλαβέστατος ἱερατικὸς προϊστάμενος εὑρίσκονται πλέον ἐνώπιον τοῦ συγκεκριμένου καθήκοντος νὰ μελετήσουν καλῶς τὸ ἐκπαιδευτικὸν κοινοτικὸν πρόγραμμα, νὰ ἐπιζητήσουν τὴν συνεργασίαν ὅλων τῶν παραγόντων καὶ ὅλοι μαζὶ νὰ τεθοῦν εἰς τὴν ἄμεσον καὶ πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος αὐτοῦ.

Αἱ μικραὶ κοινότητες ἔχουν ὅλα τὰ μέσα νὰ ἱδρύσουν, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸ ἔτος τοῦτο, ἕνα νηπιαγωγεῖον. Νὰ βελτιώσουν τοὺς ὅρους λειτουργίας τοῦ ἀπογευματινοῦ Σχολείου. Νὰ καταστρώσουν τὸ πρόγραμμα διὰ τὴν θερινὴν κατασκήνωσιν. Αἱ μεγαλύτεραι κοινότητες πρέπει ἐπίσης νὰ κινηθοῦν μετὰ τῆς δεούσης σπουδῆς διὰ τὴν ἵδρυσιν Ἡμερησίου Σχολείου συμφώνως μὲ τὸ καθολικὸν αἴτημα τῆς ὁμογενείας. Αἱ κοινότητες θὰ εὕρουν συμπαράστασιν καὶ βοήθειαν, τόσον εἰς τοὺς παλαιοὺς ὁμογενεῖς, ὅσον καὶ εἰς τοὺς νέους.

Ἡ Διεύθυνσις τῆς Παιδείας θὰ ἀπαντήσῃ ἀμέσως, ὑπευθύνως καὶ διαφωτιστικῶς εἰς κάθε ἐρώτημα ἐκπαιδευτικῆς φύσεως.

## Η ΑΦΙΞΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος ἐξοχώτατος κ. Κ. Καραμανλῆς εὑρίσκεται ἀπὸ ἡμερῶν ἤδη εἰς τὴν χώραν μας, προκειμένου νὰ ὑπερασπίσῃ προσωπικῶς ὁ ἴδιος τὰ δίκαια τοῦ ἀγωνιζομένου Κυπριακοῦ λαοῦ ἐνώπιον τοῦ Ὀργανισμοῦ τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν.

Τὸ δίκαιον τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ, ἡ ἐκτίμησις ὅλων πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ὡς παράγοντας εἰρήνης, τὸ δημιουργηθὲν ἐπὶ τοῦ διεθνοῦς πεδίου κλῖμα, ὅλοι γενικῶς οἱ παράγοντες πείθουν ὅτι αὐτὴν τὴν φορὰν ἡ Γενέτειρα θὰ εὕρῃ ὦτα πρόθυμα νὰ ἀκούσουν τὴν φωνὴν τῆς ὑπὸ δουλείαν τελούσης Ἑλληνικῆς μεγαλονήσου καὶ καρδίας ἑτοίμους νὰ συγκινηθοῦν ἀπὸ τὸ δρᾶμα τῶν τέκνων της. Ὁ κατακτητής, ἡ δῆθεν μεγάλη καὶ φιλελευθέρα Ἀγγλία, ἥτις μόλις χθὲς συνελήφθη παραβιάζουσα τὰς στοιχειώδεις ἀρχὰς τοῦ διεθνοῦς δικαίου εἰς τὴν Μ. Ἀνατολὴν καὶ ἐκρίθη ἔνοχος ὑπὸ τῆς παγκοσμίου κοινῆς γνώμης, δὲν θὰ διαφύγῃ τὴν φορὰν αὐτὴν τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ.

Ἡ Ὁμογένεια, σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς τῶν Ἑλλήνων, θὰ παρακολουθήσῃ μετὰ διαρκῶς αὐξανομένου ἐνδιαφέροντος τὰς ἐνεργείας τῆς ὑπὸ τὸν Πρωθυπουργὸν τῆς Ἑλλάδος ἀποστολῆς εἰς τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη καὶ θὰ παράσχῃ ὅλην της τὴν ἠθικὴν συμπαράστασιν καὶ βοήθειαν. Τὴν νίκην τοῦ Πρωθυπουργοῦ θὰ θεωρήσῃ ὡς νίκην ἰδικήν της. Ἡ Ἐκκλησία ἐπίσης δὲν θὰ παύσῃ προσευχομένη διὰ τὴν δικαίωσιν τῶν προσπαθειῶν τῆς Ἑλληνικῆς ἀποστολῆς καὶ ἐπευλογοῦσα τὸ ἔργον της.

## Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Ἀκαδημίας διὰ τὰ παιδιὰ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων (2 Δεκεμβρίου), χιλιάδες παιδιῶν, τὰ ὁποῖα ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν καὶ τὴν χαρὰν νὰ εἰσάγωνται μεθοδικῶς εἰς τὸν ὡραῖον κόσμον τῆς θρησκείας τῶν πατέρων των, καλοῦνται νὰ θέσουν εἰς πρᾶξιν τὴν ἀρετὴν τῆς φιλανθρωπίας.

Ἔτσι μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἀγόρια καὶ κορίτσια, καθηγούμενοι καταλλήλως ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς, κατηχητὰς καὶ κατηχητρίας, θὰ ἐνθυμηθοῦν μὲ ἀγάπην τὰ παιδιὰ τῆς παιδικῆς στέγης τῆς Ἀκαδημίας Ἁγίου Βασιλείου, θὰ ἐκτιμήσουν τὸ μεγάλο ἔργον, ποὺ τελεῖται εἰς τὸ ἵδρυμα αὐτὸ καὶ θὰ προσφέρουν τὸν ὀβολόν των διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ ἓν εὐγενὲς ὄνειρον: ἓν νέον σχολικὸν κτίριον διὰ τὰ παιδιὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἁγίου Βασιλείου.

# ΤΑ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ

Ὑπὸ Πρεσβ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ν. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΗ
Kansas City, Mo.

ΟΛΟΙ μας ἀνεξαιρέτως ἔχουμε ἀκούσει ὡρισμένους γονεῖς νὰ ἐκφράζουν πικρὰ παράπονα ἐναντίον τῶν παιδιῶν τους διότι ἀκολούθησαν τὸν κακὸ δρόμο, τὸν δρόμο τῆς ἁμαρτίας, παρ' ὅλες τὶς φροντίδες καὶ τοὺς κόπους καὶ τὰ καρδιοχτύπια των.

"Οταν τὸ παιδὶ πάρῃ τὸν κακὸ δρόμο, καταστρέφει ὄχι μόνον τὴν ἰδική του ὑπόληψι καὶ ζωή, ἀλλὰ ποτίζει μὲ φαρμάκι καὶ τὶς καρδιὲς τῶν γονέων του, οἱ ὁποῖοι αἰσθάνονται ἀπογοήτευσι, ψυχικὸ βάρος καὶ μεγάλη ἐντροπή. (Παροιμ. 29, 15). Στὴν τραγικὴ αὐτὴ ἐξέλιξι τοῦ παιδιοῦ ἀσφαλῶς συνετέλεσαν πολλοὶ παράγοντες ἐξ ἴσου ὑπεύθυνοι. Ὁ κακὸς φίλος καὶ τὸ περιβάλλον, ἄσεμνα καὶ ἐγκληματικὰ κινηματογραφικὰ ἔργα, ἀνήθικα καὶ κατωτάτης στάθμης ἔντυπα. "Ολα αὐτὰ ἔχουν καταστρεπτικὴ ἐπίδρασι στὸν ψυχικὸ κόσμο τοῦ παιδιοῦ.

Κανείς, ὅμως, λογικὰ σκεπτόμενος, δὲν μπορεῖ νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι οἱ γονεῖς εὐθύνονται ἐπίσης γιὰ τὸ κατάντημα τῶν παιδιῶν τους, διότι, ἁπλούστατα, τὸ παιδὶ θὰ πάρῃ τὰ πρῶτα σπέρματα τῆς ἀγωγῆς γιὰ τὴν αὐριανή του ἐξέλιξι ἀπὸ τὸ σπίτι. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ οἱ γονεῖς θὰ πρέπῃ ἀντὶ νὰ αἰτιῶνται ἄλλους γιὰ τὴν οἰκογενειακή τους κατάστασι, νὰ ζητοῦν τὶς περισσότερες εὐθῦνες ἀπὸ τὸν ἑαυτό τους. Θὰ ἀνακαλύψουν ὅτι δὲν ἐφρόντισαν νὰ εἶναι ἐν τάξει μὲ τὰ θεόπνευστα λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «Οἱ πατέρες μὴ ἐρεθίζετε καὶ μὴ κάμνετε τὰ παιδιά σας νὰ θυμώνουν καὶ νὰ ὀργίζωνται, ἀλλὰ νὰ τὰ ἀνατρέφετε μὲ μεγάλη ἐπιμέλεια, μὲ παιδεία καὶ νουθεσία ποὺ εἶναι σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα καὶ τὸν νόμο τοῦ Κυρίου». (Ἐφεσ. 6, 4).

Μάλιστα, πρέπει νὰ μορφώσουμε τὰ παιδιά μας Χριστιανικά. Νὰ ποτίσουμε τὶς ψυχές τους μὲ τὸ «ζῶν ὕδωρ», μὲ τὴν Χριστιανικὴ ἀλήθεια. Τὸ μεγάλο αὐτὸ ἔργο θὰ ἔπρεπε νὰ ἀπασχολῇ πάρα πολὺ τοὺς γονεῖς, γιατὶ «ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἐξαρτᾶται καὶ ἡ ἐπιτυχία τῆς ἀποστολῆς τους ὡς γονέων».

Τὴν Χριστιανικὴ μόρφωσι τῶν παιδιῶν ἔχουν θέσει ὡς σκοπό τους τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα, τὰ ὁποῖα μορφώνουν χριστιανικά, ἐμπνέουν, ἐνθουσιάζουν καὶ ἀναδεικνύουν ἠθικὲς προσωπικότητες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες θὰ ἐξαρτηθῇ τὸ μέλλον τῆς Ἐκκλησίας μας ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ.

Ἂς ἐρωτήσουν ὅμως τὸν ἑαυτόν τους οἱ γονεῖς, γιατὶ δὲν ἐνδιαφέρονται γιὰ τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα καὶ γιατὶ δὲν ἔστειλαν τὰ παιδιά τους εἰς αὐτά; Δὲν χρειάζεται οὔτε κόπος οὔτε ἔξοδα. Χρειάζεται μόνον θέλησις καὶ ἐνδιαφέρον ἐκ μέρους των νὰ ζητήσουν πληροφορίες γιὰ τὸ ἔργο ποὺ γίνεται τόσον ἀθόρυβα στὸ Κατηχητικὸ Σχολεῖο.

Ἂν ζητήσουν πληροφορίες θὰ μάθουν γιὰ τὴ μεγάλη ὠφέλεια ποὺ παίρνουν τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὰ Χριστιανικὰ μαθήματα. Θὰ ἀκούσουν ἄλλους γονεῖς νὰ εὐγνωμονοῦν τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα γιατὶ ἔσωσαν τὰ παιδιά τους ἀπὸ τοὺς ἠθικοὺς κινδύνους ποὺ τὰ περιβάλλουν. Ἐπίσης θὰ ἀκούσουν ἀνθρώπους τοῦ πνεύματος, "Ελληνας καὶ ξένους, νὰ λέν: «Τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα εἶναι θερμοκήπια, ὀάσεις, ἐργαστήρια πνευματικά, ὑπέροχα ἐκπολιτιστικὰ κέντρα, εἰς τὰ ὁποῖα μορφώνονται καὶ δημιουργοῦνται ἄνθρωποι ποὺ ἐπέτυχαν στὴ ζωή τους, αἰσιόδοξοι τύποι, ἀποφασιστικοὶ χαρακτῆρες, ἀληθινοὶ κοινωνικοὶ ἐργάτες, νέοι μὲ σταθερὸ προσανατολισμό, ποὺ γνωρίζουν τί ζητοῦν εἰς τὴν ζωήν των». Ἤ: «Οἱ μαθηταὶ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων εἶναι τὰ πλέον εὐάγωγα καὶ ἠθικὰ παιδιά. Προσλαμβάνονται ἀπὸ τὰς τάξεις αὐτῶν γιὰ κάθε κοινωφελὲς καὶ ἐθνωφελὲς ἔργον. . . . Εἶναι τὸ φυτώριον ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐκτρέφονται ἠθικὰ στελέχη εἰς τὴν κοινωνίαν, τὰ ὁποῖα μὲ τὸ χαμόγελο τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ἀγάπης, μὲ τὸ βαθὺ Χριστιανικὸ συναίσθημα τῆς ἀγάπης . . . κατακλύζουν πλέον τὶς πόλεις ἕτοιμα καὶ πρόθυμα νὰ ἐπιτελέσουν κάθε Χριστιανικὸ καὶ ὡραῖο ἔργον». (Δελτίον Χ.Ε.Ε.Λ. 1951).

"Επειτα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ μποροῦμε νὰ καταλάβουμε τὴν μεγάλη εὐθύνη τῶν γονέων, οἱ ὁποῖοι ἐνδιαφέρονται γιὰ κάθε τι ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον. Καὶ ὅμως καλοῦνται νὰ ἀφίσουν κατὰ μέρος κάθε δικαιολογία καὶ νὰ δείξουν μεγάλο ἐνδιαφέρον καὶ ἀπέραντη ἀγάπη στὸν θεσμὸ τῆς Κατηχητικῆς Παιδείας.

Στὸ ἱερὸ προσκλητήριο τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν Χριστιανικὴ μόρφωσι τῶν παιδιῶν ἂς δώσουμε ὅλοι τὸ «παρών», γιατὶ μόνο μὲ τὴν πρόθυμο συνεργασία μας τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα θὰ ἐπιτύχουν στὸν ὑψηλό τους προορισμό.

Στὶς σημερινὲς πονηρὲς ἡμέρες ποὺ τὸ ἔγκλημα βασιλεύει σὲ ὅλες τὶς τάξεις τῶν ἀνθρώπων, οἱ κίνδυνοι γιὰ τὸ παιδὶ ἔχουν πολλαπλασιασθῇ. "Ολοι μας ἀνησυχοῦμε γιὰ τὸ μέλλον του καὶ μὲ ἀγωνία διατυπώνουμε ὡρισμένα ἐρωτήματα: Ἡ ἐγκληματικότης καὶ κάθε κακὸ ὑψώνονται σὰν κῦμα φουρτουνιασμένης θάλασσας. Τί θὰ γίνουν τὰ παιδιά μας, ὁ πολύτιμος αὐτὸς θησαυρός; Πῶς θὰ τὰ σώσουμε ἀπὸ τοὺς τρομεροὺς αὐτοὺς κινδύνους; Πολλοὶ πολλὰ λέγουν. "Ενα ὅμως παραμένει ὡς καταφύγιο, ὡς λιμάνι σωτηρίας τῶν παιδιῶν: τὸ Κατηχητικὸ Σχολεῖο.

# THE PROPHETIC ROLE OF THE PRIEST

*By REV. JOSEPH G. VASILIOU*
St. Paul, Minn.

THERE are two distinct functions in the calling of the priest — the priestly and the prophetic. There is no misunderstanding about the priestly function. In that capacity the priest ministers to man and speaks and makes intercessions for men before God. No matter what one may say or how one interprets the work of the priest, the most realistic interpretation of his functions as priest would be that he speaks on behalf of the people before God.

But then what can be said about the prophetic function of the priest?

Let us begin by saying that while as priest he speaks for the people, as a prophet he speaks for God. This is not a relative matter. It is or should be a major factor in the priest's life and work. And it is not a new thing either, neither is it foreign either to the Hebrew or to the Christian religion. In this role the priest speaks to the people on behalf of God. He announces and interprets the will of God to the people, and insists in the obedience of God's laws. As a prophet he denounces immorality, censures apostasy, and warns the people of the consequences of the disobedience to God's laws. Prophetic preaching has always been an integral part of the Hebrew as well as of the Christian religion. And it stands on good grounds. Back of it is the wonderful story of the shining lights in Hebrew prophesy, especially the lives and the brilliant preaching of men like Isaiah, Jeremiah, and Ezekiel. These men spoke for God and condemned the frequent apostasy of the Hebrew people, and they sought to win them back to the true and living God of their fathers. Is there a need for a prophetic preaching today? There is. These three prophets lived during turbulent times of war and of rumors of war. And our times are almost identical with the times these prophets lived in. Our Church has the tradition of prophetic preaching. The Fathers of our Church were bishops, archbishops, and patriarchs, but they were also prophets. John Chrysostom left us a brilliant example of prophetic preaching. He suffered and died in exile because he preached against the secularization of the Church and the Christian life. The Church must raise its voice far and wide in this prophetic preaching. How can a priest be prophetic in his ministry? There are three ways or areas in which he can be prophetic.

The first one. His interest and activity for a class of people whom the sociologists call the dependent class. The priest should be very much interested in this class of people. There are, and particularly in the larger communities, people who, for one reason or another, have not been able to cope with the demands and difficulties of life and as a result they need the help of others for a more normal adjustment in life and for a measure of happiness. Some of these are unmarried men — τὰ γεροντάκια — old men, who are by now completely unattached, and who live alone in different and often cheap rooming houses. Some of them have their meager savings supplemented by the welfare agencies and manage to live until the great call comes for them to go to that eternal place. They are isolated and they lead a lonely existence, and often they need material help. They need the friendly visit and the friendly touch of the priest and of some representative of the church to make their lives little more pleasant and meaningful.

Then there are the young people who have been coming to this country from Greece for the last few years. These have come here seeking to find new life. They are in a new environment and face new problems. They usually come under the auspices of some relative or friend of their parents. Many of them come with mistaken ideas. They have high expectations of making money very rapidly in an easy way. Many, however, are conscientious and very eager to get ahead and willing to work. Some of their benefactors also have false ideas about what the young people should do and how they should live in this country. And frequently, when they employ such young people in their stores they are not always fair to them either about wages or about hours of work as well as the living conditions. The priest can be of great help to them, to befriend and advise the young people until they are able to find their way in the new environment. He will not only help people in a need, but he will also help the church.

Then there are often dependent or poor families, or widowed people with children, whose visible means of support are limited. These need assistance either from the church or from the welfare societies in the community. The priest should know all such families and people, and there should be a welfare committee from the church with the priest at the head of it, and also special fund set aside by the church for immediate relief of needy cases. The priest should be well acquainted with the different social agencies and he should study how they operate, so that in case of need in his group, he would know how to secure the help these agencies give. Sometimes there is a poor family that actually needs the bare necessities of life — food, shelter, fuel, and even clothing, and there are legal limitations which prevent the welfare agencies from giving any aid or complete aid to such a family. What will be done then? The people are members of the Church. Will the church go to the aid of that family? Will the priest prevail upon

his church to do something to assist the family until the man finds a job to take care of his family? It seems to me that our people as a church are not sufficiently sensitive to the needs of the dependent and the underprivileged people. We should not leave this important phase of Christian social work to the women of our church alone. The Philoptochos Society is doing a splendid job in the welfare work. But it is not the work of the women alone. It is the work of the whole church.

Then there are young people who are brought up in the fringes of the church. Sometimes such young people do not have the proper home and religious training, and even if they had good training, they break the hedges and they get into the clutches of the law. They get into trouble, and it is then when a priest can offer a lot of help to such young persons. It has been my happy privilege to have delinquent boys released by the Juvenile Court from a prison sentence to my care on probation, and nine out of ten times, to watch such boys go straight and take their place in society and in life.

In the second place, a priest can be prophetic in his preaching. Prophetic preaching is directed against the sins of the individual as well as against the sins of the group. There has always been the tendency to secularize religion and the church. All the prophets had to fight that tendency. This tendency is lead or fostered by men who have false conception of the church and its mission. Some years back the board of trustees of a church was making preparations for the annual community dinner. The question of serving whiskey at that dinner to make money for the church came up and the priest, who was present, pointed out and in a nice way urged them not to have whiskey at the church dinner. The dinner was going to be served in the social hall of the church in the same building. One of the men said, "Father, you say your prayers, and the selling of whiskey is our business and not yours." The priest replied and told them if they are going to go ahead and serve whiskey, he will on Sunday morning service declare his convictions about it in his sermon. Needless to say, they did not serve whiskey at that dinner or at any other dinner since in that church. Everything and anything that discredits the church and its influence, and anything that debases human character, and destroys human personality, is the business of the priest, and it is his right and duty to denounce it. The priest should keep in mind his prophetic mission like Ezekiel. God said to him, "Son of man, I have made thee a watchman." The watchman sat in the tower on top of the walled city and watched for the enemy. When he saw the enemy coming he blew the trumpet to warn the citizens to close the gates to the city. God told Ezekiel also to warn the sinner to repent of his sins. This means that Ezekiel watched over his flock and warned them from the dangers to them as a group, but also he gave personal attention to the individual sinner. Prophetic priest should preach systematically once a month on the great imperatives of the Christian religion — such themes as the fall of man, the nature and character of sin, the consequences of sin, repentance, and the plan of salvation, the sacrifice of Jesus, restitution, forgiveness, retribution, final judgment, as well as the grace, forgiveness, and the love of God.

And then there is a third way to function as a prophet. This will take into cognizance of the wider aspects of human welfare, the morality and the righteousness of the group — the society we live in. I think that we as an Orthodox group may be prone to think of ourselves as in isolation from the rest of the community and focus our attention entirely on our own social and spiritual welfare probably discount the needs of other people, or the common values of life in the society, of which we are a part. In society there are certain issues of life which affect the whole community, and the life of every individual and every family. These issues are such a thing as the existence of poverty, the relationship of labor and industry — wages and living conditions of the working people. There is the burning question of children and youth delinquency and what to do about it, crime and its prevention. There is the question of alcoholism, and the increase rate of divorce which threatens the American home and the American family. In all these issues the church must say something, must lend its voice in the improvement of the group, the safeguarding of the values of life. There may be some people who think that these issues have no bearing on our Orthodox groups. I do not know, but if there is such a thinking among us, we could be sadly mistaken about it. When an epidemic strikes a community, it does not select its victims. All the people are affected by it regardless of race or creed. Moral illness of the society affects the life of all the people regardless of what religion they profess. The Orthodox Church must blend her voice with that of the Protestant and the Roman Catholic Churches in the effort of social justice and group righteousness. This is the preaching function of the prophet.

In saying all this, of course, I am aware of two negative factors in prophetic preaching. The first is the fact, perhaps the reluctance of many people to hear prophetic preaching. St. Paul in his letter to Timothy stated that people will not always listen to strong preaching. He said they would have itching ears for soft and pleasant things. But he tells him, in II Timothy 4:2, "Preach the word: be instant in season and out of season: reprove, rebuke, exhort with all longsuffering and doctrine." God told the same thing to Jeremiah and to Ezekiel, despite the reluctance of the people to hear the gospel, to preach the word. There may be some who are reluctant to listen, yet there are others, as it was in the time of Jesus, who hear the gospel gladly.

# WHAT ORTHODOXY MEANS TO ME
## A PERSONAL VIEW

*By ANASTASIOS STAFILIDIS, M.A.*
Philadelphia, Pa.

REARED within the Roman Catholic Communion, I am exceedingly happy to number myself among the members of the Greek Orthodox Church. The faith is mine by birth as my parents are faithful members of this Undivided Church.

It is also mine by choice. My parents, after my birth here in the United States, decided to return to their homeland and leave me to be raised by friends. Accordingly — my foster parents being Roman Catholics — I was sent to Roman Catholic schools, and finally to a Ukranian Seminary in Canada.

Something, which I now recognize as the guiding hand of God, caused me to want to leave the seminary early in March, 1954. It was on my return from Canada that I met my brother, an officer aboard the «ΔΟΞΑ», who was here in the States for a few months. It was but a few days before he had me baptized into the Faith.

The history of Christianity reminds me of an allegory, "A Tale of a Tub," by Jonathan Swift. The father (representing Christ) had three sons (representing Roman Catholicism, Protestantism, and Anglicanism). To each of his sons the father gave a coat (representing the Doctrinal Deposit of the Church). These coats were to last them as long as they lived and were to grow, periodically, to fit them. They were strictly forbidden to alter the coats in any way. The one, however, added to the coat and the other two altered theirs by taking from the coats various parts. The coats soon bore little — if any — resemblance to the original.[1]

This is true of both the Papacy and Protestantism. The former has added so many dogmas which were unknown to the Undivided Church that it is often difficult to see the germ of Truth behind what she is propounding. A good example of this is her Dogma of the Immaculate Conception, propounded in 1854. It is interesting to note that even St. Thomas Aquinas, the philosopher *par excellence* of the Papal Church, bitterly opposed this dogma in his writings. "The flesh of the Virgin was conceived in original sin, and therefore contracted these defects."[2] "If the soul of the Blessed Virgin had never incurred the stain of original sin, this would be derogatory to the dignity of Christ, by reason of His being the universal Saviour of all."[3] Also, Bernard, another outstanding Papal theologian, speaks of the conception of the Virgin Mary: "The Virgin herself was conceived in iniquity and born with the original sin."[4] The latter (in our analogy of Swift) Protestantism, has accepted only one part of the Sacred Tradition, i.e., the written, and has almost completely denied herself of the benefits of the larger, necessary Oral Tradition. As the Ancient Greeks maintained that the right course of action is to be found in the middle of two extremes — the "golden mean" — so we, too, find Orthodoxy between the two extremes of Roman Catholicism and Protestantism.

She faithfully wears the "coat" of Doctrine given to her by her Divine Founder without finding any necessity to alter one "jot or little" of the same. She neither propounds any new doctrine nor refuses to accept the entirety of Christian Tradition — oral as well as written.

She, because of the indwelling Holy Spirit — the promise of the Father — has faithfully maintained what was "once delivered to the saints." We rightfully call her the Church of Undivided Christendom — not in proud boasting — but humbly, realizing that our knowledge of so awesome a Truth as this brings with it tremendous responsibilities.

May our Lord's prayer for the unity of His followers be speedily answered — as it can only be answered — by a return to the conditions preceding the unfortunate split of the until then Undivided Church.

---

[1] Jonathan Swift, from *A Tale of a Tub,* "Literature of England," George B. Woods, Vol. I, pp. 915-921.

[2] St. Thomas Aquinas, *Summa Theologica,* Pt. III, Q. 14, A. 3, *ad* 1.

[3] *Ibid.*, Q. 27, A. 2, *ad* 2.

[4] St. Anselm, *Cur Deus homo,* Vol. II, chap. XVI, PL CLVIII, 416.

---

The other limitation is the time element on Sunday morning service. After one hour or one hour and fifteen for the Holy Liturgy, the priest has at most, about ten or fifteen minutes for the sermon. This is not enough time for a good and effective preaching. But the priest cannot afford to keep them longer, and especially if there were people who had come to the *Orthros* service also. There is also the matter of special festivals and holidays which fall in Sundays and, of course, make the whole service longer. In such cases the sermon is sacrificed because of the lack of time. What can be done about it? I certainly do not know the answer. Possibly to have weekly evening services — or preaching mission — could be the answer. But at any rate, we need to put some of that prophetic spirit into our preaching. The times and the conditions demand such preaching.

# "Standing On The Sidelines"

*By REV. ANTHONY CONIARIS*
Minneapolis, Minn.

PYTHAGORAS, the Greek philosopher, was once asked by a tyrant what he was doing at the Olympic games. This was his answer: "Some come to try out for prizes, some come to sell their merchandise, some come to enjoy themselves and to meet their friends. I am one of those who come just to stand on the sidelines and look on." The English philosopher Bacon, in telling this story much later, added these words: "But man must know that in the theater of men's lives and God's world, it is reserved only for God and the angels to look on."

He who stands on the sidelines of life and looks on is guilty of a deadly sin: slothfulness. There are many who just look on and do nothing. Mind you, I'm not talking about the business world where we Americans are a most aggressive people. I'm not referring to the scientific world where in our arms race with the Russians, we are anything but slothful. I'm talking about the spiritual realm. About God, the Church and the redemption of souls. It is here that many of us just stand on the sidelines and look on.

In the parable of the talents as told by Jesus, we read that three people were given talents. One was given ten talents, one five and the third person was given only one. The first two servants busied themselves and doubled their talents, but the third servant hid his one talent and did nothing with it. This servant had done no outward wrong — he simply was too slothful to carry out the responsibility which had been assigned to him. His sin was the sin of slothfulness, the sin of doing nothing. Yet his judgment for doing nothing was as great as the judgment of those that had committed adultery and murder.

*"Thou wicked and slothfuf servant,"* our Lord said to him, *"Take therefore the talent from him and cast him into outer darkness: where there shall be weeping and gnashing of teeth."* This was his judgment for doing nothing.

This sin of doing nothing keeps more people out of heaven than any other sin. *"He who knows to do good,"* writes St. James, *"and does not do it, to him it is sin."* When I ask some people to come to confession they say, "I don't see why I should come to confession, Father. Really, I haven't done anything." Therein exactly lies their sin. The sin of omission. They have not done anything. They have not been praying. They have not come to confession. They have not been attending church every Sunday. They have not controlled their tongues. They have not said a good word when it was needed. They have not loved their neighbor. They have not forgiven their enemies. They have not really loved God. They merely "stand on the sidelines of life and look on."

When our Lord was being mocked, there were spectators who looked on. When the crown of thorns cut through His forehead and sent blood dripping down His face, the spectators were still there on the sidelines watching. When the nails were driven into His sacred hands and feet, the bystanders were still there—doing nothing—just watching. These bystanders were not "innocent." They were committing the sin of slothfulness. The sin of doing nothing.

"But these people shouldn't be condemned. They didn't do anything." Correct. They did not do anything. All they did was to stand on the sidelines and watch while Justice was being crucified, Love was being spat upon, and Honor was being defiled. They did not do anything. Yes! That was their sin!

---

# *Greek Orthodox Education*

*By FRANCES HINOS, Teacher*
Detroit, Mich.

WHEN the subject of Education in its broad sense is brought into a discussion by a group of people, one rarely thinks of cultural education. It is always the education that will lead one to the completion of requirements, a diploma, a degree, a chosen field, without even a mention of the education that will lead to the perpetuation of spiritual and cultural ideals — those needed most to guide our world today.

To fill this need in our own particular situation, the Greek Orthodox found it necessary that our children receive an education in our Ethnic-Religious ideals, to perpetuate our Faith and our Culture in American Democracy. These two important factors, our faith and our culture, are worn as priceless gems by every American Hellene in the crown of Inheritance. For this reason, they should be studied and nurtured in our young, both at home through continuous training, and especially at church through systematic education.

The young people of our times are enriched daily in society, but this is not enough. To have a complete education would not only imply religious training, but something even more peculiar to the American of Greek descent, a basic cultural training.

A large number of our Greek Orthodox Communities throughout the United States have satisfactorily solved this need by establishing Sunday Schools and Greek Afternoon Schools, and it is now possible for our young people to receive a just orientation into the wealth of spiritual and intellectual values stored in the vast resources of the Greek Orthodox Faith. It is impossible to obtain a thorough appreciа-

# BOOKS AND YOU

*REV. DEAN TIMOTHY ANDREWS, Editor*
Librarian, Greek Theological Institute
Brookline, Mass.

## ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ ἀνωτέρω τίτλος ἀνήκει σὲ μιὰ νέα Ἑλληνικὴ ἐκδοτικὴ προσπάθεια, ποὺ διευθύνεται ἀπὸ τὴν Κα Νίνα Ἡλ. Ἡλιοπούλου καὶ τὸν καλλιτέχνη κ. Τάσο. Σκοπὸς τῆς προσπαθείας αὐτῆς εἶναι νὰ φέρῃ στὸ φῶς καὶ νὰ καταστήσῃ συνείδησι τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους τοὺς θησαυροὺς τῆς Βυζαντινῆς ἁγιογραφίας. Τὸ πρῶτο προϊὸν τῶν Ἐκδόσεων Ἀθηνῶν εἶναι ἡ καλλιτεχνικὴ ἔκδοσις ἑνὸς βιβλίου περὶ τοῦ ἁγιογράφου τοῦ Ναοῦ τοῦ Πρωτάτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους Μανουὴλ Πανσελήνου. Ὁ Μανουὴλ Πανσέληνος (14ος αἰὼν) εἶναι ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους ἐκπροσώπους τῆς Ὀρθοδόξου Βυζαντινῆς ἁγιογραφίας.

Τὸ βιβλίο τοῦτο περιλαμβάνει μία ὡραία εἰσαγωγικὴ μελέτη γιὰ τὸν Πανσέληνο καὶ τὸ ἔργο του, γραμμένη ἀπὸ τὸν ἐκλεκτὸ Βυζαντινολόγο καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Ἀνδρέα Ξυγγόπουλο, καὶ μιὰ ἔγχρωμο ἔκθεσι τῶν ἔργων τοῦ Πανσελήνου, ποὺ βρίσκονται στὸν Ναὸ τοῦ Πρωτάτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἀπὸ ἀντίγραφα τοῦ καλλιτέχνου Φώτη Ζαχαρίου. Χωρὶς ἀμφιβολία, ἡ ἐπιμελημένη αὐτὴ ἔκδοσις ἀποτελεῖ μιὰ σοβαρὴ προσφορὰ στὸν Ἑλληνικὸ καὶ ξένο κόσμο, ποὺ ἐνδιαφέρεται νὰ γνωρίσῃ βαθύτερα τὸ μυστικὸ νόημα τῆς Βυζαντινῆς ἁγιογραφίας.

Ἡ ἐκδοτικὴ ὅμως προσπάθεια τῆς Κας Ἡλιοπούλου καὶ Τάσου δὲν θὰ σταθῇ στὸ πρῶτο αὐτὸ καρπό. Σύντομα θὰ ἀκολουθήσουν τὰ Βυζαντινὰ τῆς Ἀττικῆς καὶ ἄλλα βιβλία στὴν ἴδια γραμμή. Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐνθουσιώδεις φίλους τῆς προσπαθείας, ὁ κ. Κωστῆς Μπαστιᾶς, σὲ ἕνα ἄρθρο του, ποὺ δημοσιεύθηκε στὸν «Ἐθνικὸ Κήρυκα» (1ης Νοεμβρίου), γράφει μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς γιὰ τὰς Ἐκδόσεις Ἀθηνῶν:

«Τὰ βιβλία τῶν Ἐκδόσεων Ἀθηνῶν εἶναι μιὰ προγραμματισμένη ὀρθόδοξος καὶ ἐθνικὴ ὑπηρεσία. Διὰ τὴν Ἑλλάδα ἔχει τὸν ἐκκαθαριστικὸν χαρακτῆρα παλαιῶν πλανῶν, προκαταλήψεων καὶ ξενολατρικῶν δουλοπρεπειῶν. Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν τὰ βιβλία τῶν Ἐκδόσεων Ἀθηνῶν εἶναι προωρισμένα νὰ καταστήσουν συνειδητὴν τὴν ὑψηλὴν πνευματικότητα τῆς ὀρθοδοξίας εἰς τὸν εἰκαστικὸν τομέα κατὰ δύο τρόπους: Πρῶτον προσφέρουν τὰ καλύτερα ἄνθη τῆς ὀρθοδόξου ἁγιογραφίας κατὰ τρόπον συστηματικόν, καὶ δεύτερον τὰ προσφέρουν μὲ τὴν ἀρτιωτέραν τεχνικὴν διαδικασίαν, ἡ ὁποία παραμερίζει τὰς προχειρότητας ξένων κερδοσκόπων φωτογράφων, ποὺ στηρίζουν τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐκδόσεών των εἰς τὴν ἄγνοιαν τοῦ ξένου ἀγοραστικοῦ κοινοῦ περὶ τὸ θέμα. Μὲ ἄλλους λόγους χύνουν φῶς εἰς μίαν συσκοτισμένην περιοχήν, ὅπου ὁ κάθε ξένος ἐκινεῖτο κατὰ τοὺς κερδοσκοπικοὺς προσανατολισμούς του.

«Καὶ ἔχει μεγίστην καὶ θεμελιακὴν σημασίαν ἡ τόσον πιστὴ καὶ ἀριστουργηματικὴ χρωματικὴ ἀπόδοσις τῶν πρωτοτύπων. Διότι ἐκδόσεις μονοχρωμικαὶ ἔγιναν, ὅπως λ.χ. τῆς Καστοριᾶς, ἀλλ' οὔτε ἐτυπώθησαν κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον, παρὰ τὴν ἄτοπον προτίμησιν Ἰταλῶν ἐκτυπωτῶν, ἀφοῦ μία εἰκὼν ἀπὸ τὰς ὑπαρχούσας εἰς τὸ βιβλίον τοῦ κ. Πελικανίδη ἔχει τυπωθῇ εἰς τὰς Ἀθήνας εἰς τὸ περιοδικὸν τοῦ καθηγητοῦ κ. Ὀρλάνδου κατὰ τρόπον συντριπτικῶς καλύτερον, γενικῶς ὅμως τὸ μονόχρωμον, ὅσον καὶ καλὸν νὰ εἶναι, οὐδὲ πόρρωθεν πλησιάζει τὸ ἔγχρωμον. Διότι ὅταν ἀπὸ τὴν ζωγραφικὴν καταργήσωμεν τὸ χρῶμα, καταργοῦμε τὴν ψυχήν της.

«Οἱ Ἐκδόσεις Ἀθηνῶν φιλοδοξοῦν καὶ τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἄρτας νὰ ἐκδώσουν καὶ Καστοριὰν καὶ Μετέωρα καὶ ἄλλα διὰ νὰ ὑπάρξῃ μία πλήρης σειρά, ἀπολύτως ἀντιπροσωπευτικὴ τῆς ὀρθοδόξου ἁγιογραφίας. Τὸ ἔργον ποὺ ἀνέλαβον ἡ Κα Ἡλιοπούλου, ὁ κ. Τάσσος καὶ οἱ διακεκριμένοι συνεργάται των, εἶναι μέγα καὶ βαρὺ καὶ ἀποστολικὸν καὶ σπουδαῖον. Εἶναι μία ἀπὸ τὰς ὑψηλοτέρας καὶ εὐγενεστέρας πρωτοβουλίας ποὺ εἶδον τὸ φῶς εἰς αὐτὸν τὸν τόπον.

«Κοντολογῆς, οἱ Ἐκδόσεις Ἀθηνῶν εἶναι τέτοιος σταθμός, ὥστε θὰ ἦτο ἀδικία καὶ πρᾶξις ἀντορθόδοξος καὶ ἀντεθνική, ἂν δὲν κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον ὅλων τῶν ἁρμοδίων ἐκκλησιαστικῶν, πνευματικῶν, πολιτικῶν καὶ δημοσιογραφικῶν παραγόντων, πρὸς σταυροφορίαν διὰ τὴν διάδοσιν καὶ στερέωσιν μιᾶς ἐργασίας μοναδικῆς εἰς τὸν τόπον μας καὶ εἰς μίαν ἐποχὴν σιελώδους ἀηδεστάτης ξενολατρείας καὶ προχειρότητος».

Ἐ. Χ—ὴλ

## ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΕΙΟΝ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΣ. Ὑπὸ Δρος Πὼλ Τουρνιέ. Μετάφρασις Δημ. Ε. Χαροκόπου. Ἔκδοσις Ἰνστιτούτου Ἰατρικῆς Ψυχολογίας καὶ Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς. Σελ. 227. Ἀθῆναι, 1956. $2.00.

Εἰς τὴν σειρὰν τῶν μελετῶν «Ψυχολογία καὶ Ζωὴ» τοῦ Ἰνστιτούτου Ἰατρικῆς Ψυχολογίας καὶ Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς ἐξεδόθη καὶ ἐκυκλοφόρησε τὸ ἔργον τοῦ Δρ. Πὼλ Τουρνιὲ (Paul Tournier): «Τὸ Προσωπεῖον καὶ ἡ Προσωπικότης» κατὰ μετάφρασιν τοῦ ἰατροῦ κ. Δημ. Ε. Χαροκόπου. Τὸ ἐν λόγῳ ἔργον, τελευταῖον εἰς τὴν σειρὰν τῶν συγγραμμάτων τοῦ διεθνῶς γνωστοῦ Ἑλβετοῦ ἰατροῦ, ἀποτελεῖ τὸ καταστάλαγμα τῆς πείρας τοῦ συγγραφέως ἀπὸ τὴν πολυετῆ ἀπασχόλησίν του μὲ τὰ προβλήματα τῆς προσωπικότητος τόσον τοῦ ἀσθενοῦντος ὅσον καὶ τοῦ ὑγιαίνοντος ἀνθρώπου. Ἡ ἀνερεύνησις τῆς ἀληθοῦς προσωπικότητος, ὄπισθεν τοῦ προσωπείου μὲ τὸ ὁποῖον ὁ ἄνθρωπος ἐμφανίζεται εἰς τὴν ζωήν, καὶ τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα δημιουργοῦνται ἐκ τῆς σχέσεως μεταξὺ προσωπείου καὶ προσωπικότητος ἐξεταζόμενα εἰς τὸ βαθυστόχαστον τοῦτο ἔργον τοῦ Δρ. Τουρνιέ, φέρουν κάθε διανοούμενον ἄνθρωπον εἰς ἐπαφὴν μὲ τὰς τελευταίας ἐπιτεύξεις καὶ τὰ πορίσματα τῆς ἰατρικῆς ψυχολογίας καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρωπολογικῶν ἐπιστημῶν.

---

tion of the Orthodox Faith unless all the mediums are explored and their values weighed in the terms of our modern conception.

The children of these communities are especially fortunate in that they have this fine educational system spread before them, in the shade of the beautiful edifices built by their parents and grandparents. Some communities have achieved the ultimate toward the end products of supplementary education and afford their children the unlimited opportunities of a Community Day School.

For the American citizen, originally of Greek parentage, this is a great and holy accomplishment and one that is growing in strength and honor every day. Let us then, too, lend to its growth by:

1. Enrolling our children in the Greek and Sunday Schools.
2. Enriching our own knowledge toward self-improvement and guiding our children.
3. Supporting every effort of the Community Schools to progress by being an active Church member and a P.T.A. member.

# The Religious News Observer

*REV. D. J. CONSTANTELOS, Editor*
Perth Amboy, N. J.

## Evangelicals Vote Merger

Delegates of the Evangelical and Reformed Church voted unanimously for a meeting to effect a merger with the Congregational Christian Church at the tenth triennial general meeting of the Evangelical and Reformed Church in Lancaster, Pa.

The vote authorizes a meeting in Cleveland June 25–27, 1957, when preliminary work will be done to organize a new 2,000,000 member church. The new denomination will be called the United Church of Christ. It will be the seventh largest Protestant body in the United States.

*The Churchman,* Oct. 1

■

## Denmark's Churchmen Visit Rumania

The Church of Denmark's bishops' meeting has decided to accept an invitation from the Orthodox Church of Rumania to send a delegation to visit that country. So far as is known, this is the first invitation extended by the Rumanian Church to a non-Orthodox Church in the West. The bishops decided also to invite the Patriarchate of Moscow to send a delegation to Denmark to return the visit made by a Danish delegation to Russia last year.

*The Christian Century,* Oct. 10

■

## The Church in China

Although Christians in China argue with the Communists regarding the party's lack of belief in God, they recognize "the very important good things" accomplished by the revolution and feel the churches have been strengthened by their independence from western ties, Anglican Bishop K. K. Ting of China told the Central Committee of the World Council of Churches at its recent meeting in Hungary.

*Christianity and Crisis,* Oct. 1

■

## Gibeon Found

Seven American Archaeologists headed by a divinity school professor found the site of the Old Testament city of Gibeon this summer and excavated its water system and parts of its fortifications. The discovery was announced by the Museum of the University of Pennsylvania which sponsored a 12-week expedition with the Church Divinity School of the Pacific (Episcopal), Berkeley, Calif. Gibeon is mentioned 43 times in the Bible.

*The Church Herald,* Oct. 5

■

## Apocryphal Gospel Found

International scholars at Cairo's Coptic Museum are translating a manuscript that may be a "Fifth Gospel" attributed to the Apostle Thomas.

The manuscript is written in the ancient Coptic language and is believed to date back to the third or fourth century. The manuscript is part of thirteen volumes containing forty-eight books. Egyptian workmen found them in a jar while digging in 1945 in a Graeco-Roman cemetery at the village of Nag Hamadi.

*The New York Times,* Oct. 7

■

## "Toll in Cyprus"

Cyprus bleeds slowly and Britain's reputation sinks with it. . . . Nor has the Cyprus government succeeded in restoring law and order as repeatedly it has said it would. If anything, the situation seems to deteriorate. The deportation of Archbishop Makarios—now more than six months old—was to have been the undoing of the terrorist movements. But it goes on apparently unhindered by his absence. The death rate, indeed, has mounted since his departure. . . . What is done in Cyprus is being done in Britain's name . . . that is the misery of a policy of repression. . . . Perhaps not until there is a change of government can a new start be made with Cyprus and Britain's reputation retrieved.

*The Manchester Guardian,* Oct. 4

■

## The Next Pope

If the next Pope were to be a foreigner (not an Italian) most experts agree that he would be the Armenian Gregory Peter XV Cardinal Agagianian, Patriarch of Cilicia, who is sixty-one years old. He has traveled all over the world to visit Armenian communities; he lived in France, the United States, Canada and many years in the Middle East, where most of his flock live. He speaks Russian, French, English, Greek, Armenian and Italian. He could be a "political" Pope, useful for his knowledge of the Middle East, especially adapted to an eventual resumption of relations between Vatican and Russia and with the Orthodox Church, if an opportunity arose.

*Harper's Magazine,* Oct. 1956

■

## This Month's Comment

The post-war theological and religious Greek Orthodox bibliography has been enriched recently by a very important book. «Ἡ Νοσταλγία τῆς Ὀρθοδοξίας» — "Nostalgy for Orthodoxy" is its title. It deals with the opinions and studies of prominent Protestant and Roman Catholic Theologians about the Orthodox Church. It is a most hopeful sign of our time that there are many such theologians and men of letters, who because of the «ἀνεδαφικότητα» of Protestantism and the «συγκεντρωτισμὸν» of Roman Catholicism turn to the original Church of Christ. It is a must for every Orthodox and especially for every Orthodox Theologian and clergyman.

# Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

## ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ

### Νέαι Ἐκδόσεις

Ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου διὰ Μικτὴν Χορῳδίαν. Ἡ μουσικὴ σύνθεσις αὐτῆς ἀνήκει εἰς τὸν ἀείμνηστον Ἰωάννην Σακελλαρίδην καὶ ἡ ἐναρμόνισις αὐτῆς, ὅπως παρουσιάζεται εἰς τὸ ἐν λόγῳ τεῦχος, εἰς τὸν κ. Τίτον Ξηρέλλην.

Εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ μουσικοῦ τούτου τεύχους προέβη ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ εἰς ἐκτέλεσιν σχετικῆς ἀποφάσεως τῆς 12ης Κληρικολαϊκῆς Συνελεύσεως, οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ὁποίας ἐξέφρασαν τὴν εὐχὴν διὰ τὴν ἔκδοσιν ἑνὸς τοιούτου τεύχους, τὸ ὁποῖον νὰ χρησιμοποιῆται ὑφ' ὅλων τῶν Χορῳδιῶν τῶν Ναῶν μας, διὰ τὸ ὁμοιόμορφον. Ἡ τιμὴ τῆς ἐκδόσεως ταύτης εἶναι ἓν δολλάριον.

—Ἐντὸς τῶν ἡμερῶν κυκλοφορεῖ ἐπίσης τὸ Year Book τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, πλουσιώτατον εἰς ὕλην. Τοῦτο θὰ περιέχῃ κάθε ἀπαραίτητον πληροφορίαν περὶ τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας γενικῶς. Πρωϊνὰς καὶ Ἑσπερινὰς Προσευχάς. Τὴν Θείαν Λειτουργίαν τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Τὸ κείμενον τῶν Εὐαγγελικῶν καὶ Ἀποστολικῶν Περικοπῶν ἑκάστης Κυριακῆς ὁλοκλήρου τοῦ ἔτους. Πληροφορίας περὶ τῆς τελέσεως γάμων, βαπτίσεων καὶ μνημοσύνων. Σύντομον ἱστορίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου. Κατάλογον πάντων τῶν Πατριαρχῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως. Τὴν ὀργανωτικὴν σύνθεσιν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς μετὰ τῶν ἱδρυμάτων αὐτῆς. Ἀκριβῆ κατάλογον πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων τῶν ὑπαγομένων ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Βορείου καὶ Νοτίου μετὰ τῶν ἱερέων καὶ διευθύνσεων τούτων καὶ ὅλων τῶν Ὀρθοδόξων ἱερέων, ποὺ ὑπηρετοῦν εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῆς χώρας. Λόγῳ τῆς αὐξήσεως τῶν σελίδων καὶ τῆς καλλιτέρας ἐμφανίσεως, τὸ Year Book τοῦ ἔτους 1957 θὰ στοιχίσῃ ἓν δολλάριον. Αἱ Κοινότητες δέον νὰ σπεύσουν νὰ ὑποβάλουν τὰς παραγγελίας των κατὰ τὸ ταχύτερον δυνατόν.

### Κοινοτικαὶ Ἐκλογαὶ

Δι' ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς συνιστᾶται εἰς τοὺς Ἱερατικοὺς Προϊσταμένους καὶ τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν Κοινοτήτων, ὅπως κατὰ τὴν διενέργειαν τῶν κατὰ Δεκέμβριον ἐκλογῶν πρὸς ἀνάδειξιν νέων Διοικητικῶν Συμβουλίων, ἐφαρμόσουν πιστῶς τὴν ἀπόφασιν τῆς 12ης Κληρικολαϊκῆς, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποίαν τακτικὰ μέλη τῶν Κοινοτήτων εἶναι ὅσοι εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ Κοινοτικὸν Μητρῶον καὶ ἔχουν πληρώσει τὴν συνδρομήν των, ἤτοι τὴν συνδρομὴν τῆς Κοινότητος καὶ τὸ Δεκαδολλάριον τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς. Τὰ μέλη δὲ αὐτὰ μόνον ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐ κ λ έ γ ε ι ν καὶ ἐ κ λ έ γ ε σ θ α ι. Συνιστᾶται ἐπίσης, ὅπως τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν, ὅταν ὑποβληθοῦν εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπήν, συνοδεύωνται καὶ δι' ἰδιαιτέρας δηλώσεως τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἐμφαίνεται ὅτι οἱ ψηφίσαντες ἦσαν τακτοποιημένοι ἀπὸ ἀπόψεως συνδρομῆς μὲ τὸ ταμεῖον τῆς Κοινότητός των.

### Ἡμέρα τῆς Ἀκαδημίας

Δι' ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐπιζητεῖται ἡ ἀμέριστος συνδρομὴ τῶν Ἱερατικῶν Προϊσταμένων διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς «Ἡμέρας τῆς Ἀκαδημίας» διὰ τὰ παιδιὰ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν (2 Δεκεμβρίου), τὰ παιδιὰ τῶν Κατηχητικῶν μας Σχολείων θὰ προσφέρουν ἓν χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὰ παιδιὰ τῆς Παιδικῆς Στέγης τῆς Ἀκαδημίας καὶ θὰ βοηθήσουν διὰ τοῦ ὀβολοῦ των εἰς τὴν ἀνέγερσιν νέου σχολικοῦ κτιρίου διὰ τὰ κοριτσάκια της.

### «Ὀρθόδοξος Παρατηρητὴς»

Δι' ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς ὑπενθυμίζεται εἰς τὰ Κοινοτικὰ Συμβούλια ἡ ἀνάγκη τῆς ταχείας ἐφαρμογῆς τῶν ἀποφάσεων τῆς 13ης Κληρικολαϊκῆς διὰ τὸν «Ὀρθόδοξον Παρατηρητήν».

### Μεταθέσεις

Ὁ Ἱερατικὸς Προϊστάμενος τοῦ Ναοῦ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, Μπροῦκλυν Νέας Ὑόρκης, Αἰδεσ. Ἰωάννης Ζανέτος διωρίσθη εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἱερατικοῦ Προϊσταμένου τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Βοστώνης.

## ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

### Τελετὴ Ἐντάξεως καὶ Ρασοφορίας

Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους, ἐγένετο εἰς τὴν Ἱερὰν Θεολογικὴν Σχολήν, τὴν Κυριακήν, 21ην Ὀκτωβρίου, ἡ Τελετὴ τῆς Ἐντάξεως καὶ Ρασοφορίας. Ἡ τελετὴ ἤρχισε μὲ Ἀκαδημαϊκὴν παρέλασιν, ἐκ τοῦ Dowd Hall πρὸς τὸ Παρεκκλήσιον τῆς Σχολῆς. Προηγοῦντο οἱ Σταυροφόροι, ἠκολούθει τὸ φοιτητικὸν σῶμα, ἡ Σύγκλητος τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς, ἀντιπρόσωποι καθηγηταὶ Ἀμερικανικῶν Πανεπιστημίων Harvard, Boston University, Yale, Andover Newton, ὁ ἐντιμ. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Βοστώνῃ

κ. Ἐ. Καλαμίδας, καὶ ὁ Θεοφιλ. Σχολάρχης Ἐπίσκοπος Ἐλαίας κ. Ἀθηναγόρας. Τόσον τὸ Καθηγητικὸν Σῶμα τῆς Σχολῆς, ὅσον καὶ οἱ Ἔφοροι, ἔφερον, διὰ πρώτην φοράν, ἐπίσημον Ἀκαδημαϊκὴν τήβεννον. Μετὰ τὸ εὐλογητὸς τοῦ Θεοφιλεστάτου, ἐψάλησαν οἱ ἱεροὶ ὕμνοι ὑπὸ τῶν φοιτητῶν. Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Θεοφιλέστατος προσεφώνησεν ἀγγλιστὶ τοὺς ξένους προσκεκλημένους, ἐξάρας, σὺν τοῖς ἄλλοις, τὸν σκοπὸν τῆς Σχολῆς καὶ τὴν ἀποστολὴν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Ἀμερικῇ. Μετὰ τὴν δέησιν ὑπὲρ τοῦ Οἰκουμενικοῦ ἡμῶν Πατριάρχου, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Μιχαήλ, τοῦ Προέδρου ἡμῶν, τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, τῶν Ἐφόρων, Εὐεργετῶν, Δωρητῶν, Καθηγητῶν, καὶ Φοιτητῶν τῆς Σχολῆς, ὁ Γραμματεὺς τῆς Συγκλήτου τῶν Καθηγητῶν κ. Π. Μουτεβελῆς ἐκάλεσεν ὀνομαστικῶς ἅπαντας τοὺς ἐνταχθέντας ἐφέτος εἰς τὸ Θεολογικὸν Τμῆμα. Οὗτοι ἔδωκαν τὸν νενομισμένον ὅρκον. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Θεοφιλέστατος Σχολάρχης Ἐπίσκοπος Ἐλαίας κ. Ἀθηναγόρας ἀνέγνωσε τὴν εὐχὴν τῆς Ρασοφορίας. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν οἱ Καθηγηταὶ Ἀρχιμ. κ. Γεράσιμος Παπαδόπουλος καὶ Δρ. Τσούμας περιέβαλον τοὺς πρωτοετεῖς τοῦ Θεολογικοῦ Τμήματος μὲ τὸ ράσον τοῦ Ἑλληνορθοδόξου κληρικοῦ. Ἀνεγνώσθησαν τὰ ὀνόματα τῶν νεωστὶ εἰσελθόντων φοιτητῶν εἰς τὸ Κολλεγιακὸν Τμῆμα. Τούτους προσεφώνησεν ἐκ μέρους τοῦ Φοιτητικοῦ Σώματος ὁ τελειόφοιτος κ. Νικήτας Παλάσης. Ἐκ μέρους τῶν πρωτοετῶν ἀντεφώνησεν ὁ φοιτητὴς κ. Ἀριστείδης Βράκας.

Μετὰ ταῦτα, ὁ Ὑποσχολάρχης Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Δρ. Εὐσέβιος Παπαστεφάνου, ἐκάλεσεν ὀνομαστικῶς τοὺς τελειοφοίτους, ἵνα λάβουν θέσιν πρὸ τοῦ Σχολάρχου, ὅστις ἀνεκήρυξεν αὐτοὺς δι' ἀναγνώσεως εὐχῆς εἰς Ἱεροκήρυκας. Ἀκολούθως, ὁ νεωστὶ διορισθεὶς Κοσμήτωρ τῆς Σχολῆς Αἰδεσιμολογιώτατος Δρ. Ἰωάννης Παπαδόπουλος, ἐξεφώνησε τὸν ἑόρτιον λόγον κατὰ τὸ ἔθος τῆς Σχολῆς εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικήν. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ὑπὸ τοῦ Θεοφιλεστάτου Σχολάρχου ὅλοι κατηυθύνθησαν πρὸς τὴν Μεγάλην Αἴθουσαν τῆς Σχολῆς, ἔνθα αἱ Κυρίαι τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Φιλοπτώχων Ἀδελφοτήτων τῆς Νέας Ἀγγλίας ἐδεξιώθησαν τοὺς προσκεκλημένους.

### Ἐπισκέψεις

—Προσκλήσει τοῦ Θεοφιλεστάτου Σχολάρχου, ἐπεσκέφθη τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν ὁ Καθολικὸς ἱερεὺς Francis Dvornik, διάσημος συγγραφεὺς εἰδικευόμενος εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν καὶ δὴ τὴν ἱστορίαν τοῦ Σχίσματος μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Οὗτος παρηκολούθησε τὸν ἑσπερινὸν καὶ ὑπέψαλεν Ἑλληνιστὶ τοὺς Ἑλληνορθοδόξους ὕμνους. Παρεκάθησεν εἰς τὸ δεῖπνον τῆς Σχολῆς καὶ ἀπηύθυνε ὀλίγα λόγια πρὸς τοὺς φοιτητάς. Μεταξὺ ἄλλων, ἐξέφρασε τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἀπόλυτον εὐλάβειάν του πρὸς τὴν Ὀρθοδοξίαν, εἰπὼν ὅτι μόλις τώρα ἀρχίζει ἡ Δυτικὴ Ἱεραρχία νὰ ἐννοῇ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ἀξίαν τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τῆς Θείας αὐτῆς Λατρείας.

—Ἐπίσης ἐπεσκέφθη τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀθανάσιος τῆς ἐν Νοτίῳ Ἀμερικῇ Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας.

### Ἡ 20ετηρὶς τῆς Θεολ. Σχολῆς

Πληροφορούμεθα ὅτι ἡ εἰκοσαετηρὶς τῆς Θεολογικῆς μας Σχολῆς θὰ ἑορτασθῇ μεγαλοπρεπῶς κατὰ τὸν προσεχῆ Ἰανουάριον.

## Β΄. ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

### Greek Archdiocese Welfare Foundation

Ἡ ἀνωτέρω ὀργάνωσις λειτουργεῖ ἀπό τινων ἐτῶν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Σικάγου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς. Σκοπὸς τῆς ὀργανώσεως εἶναι ἡ ἵδρυσις καὶ συντήρησις ἑνὸς Γηροκομείου δι' Ἑλληνορθοδόξους γέροντας, οἱ ὁποῖοι στεγάζονται τώρα καὶ διαβιοῦν εἰς ξένα Γηροκομεῖα μακρὰν τοῦ Ἑλληνικοῦ περιβάλλοντος ἢ εἶναι ἐντελῶς ἀπροστάτευτοι.

Ἡ ὀργάνωσις αὐτὴ θὰ διενεργήσῃ συστηματικὸν ἔρανον τὴν 11ην Νοεμβρίου. Δι' ἐγκυκλίου τοῦ ἐπισκόπου τῆς ἐν λόγῳ περιφερείας κ. Ἰεζεκιὴλ ἐπιζητεῖται ἡ συνδρομὴ ὅλων τῶν Κοινοτικῶν στελεχῶν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐράνου αὐτοῦ, καρπὸς τοῦ ὁποίου ἀναμένεται νὰ εἶναι ἡ πραγματοποίησις τοῦ Γηροκομείου, τὸ ὁποῖον θὰ εἶναι τὸ πρῶτον Γηροκομεῖον δι' Ἕλληνας γέροντας εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἀμερικήν.

## ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀπὸ τὸ ἐπίσημον δημοσιογραφικὸν ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἐκκλησία» πληροφορούμεθα:

—Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπεφάσισε νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας εἰς τὸν Ὀργανισμὸν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, ὁ ὁποῖος ἀφ' ἑνὸς μὲν καθορίζει τὴν «Παγκόσμιον Ἡμέραν Παιδιοῦ», ἀποσκοποῦσαν εἰς τὴν «εὐημερίαν τῶν παιδιῶν ὅλου τοῦ κόσμου», ἀφ' ἑτέρου δὲ μένει ἀπαθὴς θεατὴς τῆς τυραννικῆς συμπεριφορᾶς τῶν Ἄγγλων πρὸς τοὺς Κυπριόπαιδας, οἱ ὁποῖοι ἄλλους μὲν ἐξ αὐτῶν μαστιγοῦσιν, ἄλλους δὲ ἀπαγχονίζουσι.

—Τὸ περιοδικὸν "Glasnik" (Ἰουλίου–Αὐγούστου), ἐπίσημον δημοσιογραφικὸν ὄργανον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, δημοσιεύει εἰς τὸ ἐξώφυλλον τὴν φωτογραφίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Δωροθέου, ἄρθρον μὲ τὸν τίτλον «Ὡς εὐπαρέστητε» καὶ ἄλλην σχετικὴν ὕλην διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸν Προκαθήμενον αὐτῆς.

ATTEND CHURCH SERVICES . . .

# THE GREEK ORTHODOX CHURCH

*Welcomes you . . .*

### BIRMINGHAM, ALA.

**HOLY TRINITY** 307 So. 19th Street
**HOLY CROSS** 725 No. 25th Street
**Rev. E. Bouyoucas** Tel. 7-4388
Divine Liturgy and Sunday School 10:30 A.M. — 12 N.; Greek School 4-6 P.M. daily

### HARRISBURG, PA

**HOLY TRINITY** 415 Walnut Street
**P.O. Box 1232**
**Church's Tel. 2-1112**
Divine Liturgy 11:00 A.M.
Sunday School 9:00 A.M.

### BOSTON, MASS.

**EVANGELISMOS** Parker & Ruggles Sts.
**Rev. G. Bacopouols; Rev. P. Kyriacos**
Divine Liturgy 10:30 A.M. — 12:15 P.M.
Sunday School 9:00 — 10:30 A.M.
Greek School 3:15 — 5:15 P.M. daily

### PEORIA, ILL.

**ALL SAINTS** 322 Reed Avenue
**Rev. Ernest Arambiges** Tel. 6-8082
Divine Liturgy 10:30 A.M.
Sunday School 10:00 A.M.
Greek School 4:30 P.M. daily

### WAUKEGAN, ILL.

**ST. DEMETRIOS** 228 N. County St.
**Rev. P. K. Mitsis** Tel. ONtario 2-9598
Divine Liturgy 11:00 A.M.
Sunday School 10:00 — 11:00 A M.
Greek School 4-6 P.M., four days a week

A CHURCH SERVICES LISTING is a sound investment in the promotion of church attendance.

---

## ΕΑΝ Η ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΣΑΣ ΕΧΗ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΤΩΝ 250 ΜΕΛΩΝ ...

ΕΦΑΡΜΟΣΑΤΕ ΑΜΕΣΩΣ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΙΝ ΤΗΣ 13ης ΚΛΗΡΙΚΟΛΑΪΚΗΣ ΔΙΑ ΤΟΝ «ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΝ»

Ἔχει ὡς ἑξῆς:

«... ὅπως αἱ ἄνω τῶν 250 μελῶν Κοινότητες ἐγγραφοῦν **ὑποχρεωτικῶς** εἰς τὴν σελίδα: Attend Church Services».

Συμπληρώσατε τὴν κάτωθι φόρμαν. Ταχυδρομήσατέ την ἀμέσως μὲ τὸ τσέκ σας ἐκ **$45.00 διὰ διαφήμισιν ἑνὸς ἔτους.**

Ὄνομα Κοινότητος .....

Διεύθυνσις ..... Τηλέφωνον .....

Ὄνομα Ἱερέως(ν) ..... Ὥρα Κατηχητικοῦ Σχολείου .....

Ὥρα Ἑλληνικοῦ Σχολείου ..... Ὥρα Θείας Λειτουργίας .....

ΕΚΔΩΣΑΤΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΑΓΗΝ ΣΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑ: ORTHODOX OBSERVER.

# ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "Ο ΚΟΣΜΟΣ"

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

---

ΠΕΝΗΝΤΑ ΕΝΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Ἐκτυπώνομεν:

Βιβλία, Περιοδικά, Δελτία καὶ Καταστατικὰ Κοινοτήτων καὶ Σωματείων, τὰ ὡραιότερα Λευκώματα (Journals) Ἑσπερίδων, Προσκλητήρια Γάμων καὶ Βαπτίσεων, Διπλοτύπους Ἀποδείξεις, Statements, Invoices, Tags δι' Ἀνθοπώλας καὶ οἱανδήποτε Τυπογραφικὴν ἐργασίαν εἰς ἓν ἢ περισσότερα χρώματα.

---

ΕΙΜΕΘΑ ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΙΑ RESTAURANT MENUS A LA CARTE

---

Ὁ Περίφημος

ΗΜΕΡΟΔΕΙΚΤΗΣ «ΚΟΣΜΟΥ»

ΕΙΝΑΙ ΗΔΗ ΕΤΟΙΜΟΣ ΠΡΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΝ.

---

Συνιστῶμεν καὶ πάλιν εἰς τοὺς κ. κ. Καταστηματάρχας νὰ στείλουν τὰς παραγγελίας των ὅσον τὸ δυνατὸν ἐνωρίτερον διὰ νὰ ἐκτελεσθοῦν ἐν καιρῷ προτοῦ οἱ Ἡμεροδεῖκταί μας ἐξαντληθοῦν καὶ ἀκούσωμεν παράπονα ἐναντίον μας.

---

Ζητήσατε τιμὰς διὰ τὸ συμφέρον σας. — Ἔλθετε, Τηλεφωνήσατε, Γράψατε:

**COSMOS GREEK-AMERICAN PRINTING CO., Inc.**

203-205 WEST 25th ST. WAtkins 4-4165 NEW YORK 1, N. Y.